

8(C125)
29271
P58

ROBINZON

K O M I G I Z
1 9 3 5

02 DXK
35r. 347
ГПБ УЗ

P 58
29271

ROBINZON

Б. БИКОТЕРА
Республиканский музей
г. Сыктывкар, ССР
гос. издательств.

*

~~N~~ ~~—~~

L4992

ГПБ УЗ.

0
КОМИ ГОСИЗДАТ
СЫКТЫВКАР — 1934

Л. Н. ТОЛСТОЙ—РОБИНЗОН

Для детей среднего возраста.

Тажә кӱгасә ләсәдәма переработатмәл „Приключения Робинзона Крузо“ җима Д. Дефо роман җәттә. Переработкасә вәҗәма Л. Н. Толстой. Рәсәтәтмә вәти 1862 воьн „Јаснәј Ројана“ җима февралскәј номер журналън. Торја изданјеән тајә ез рәсәтәтҗәв.

Тани виштавҗә, кьзи карав вәјәм вәгьн Робинзон әтнәсән вәҗкәлис оvtәм ди вьлә да сәни олис кьз во сәз.

Редактор П. Дорони. Тек. редактор М. Шестаков
Перевод М. Шестакова. Обложка и оформление В. Полякова.

Издание № 35. Уполномоченный Облита № 200. Заказ № 1396. Тираж 2500 экз. Сдано в набор 17/9-34 г. Подписано к печати 5-ХII-34 г. Стат-формат бум. 62×94, 1/16 п. л. 2,5 печ. лист. В печат. листе 33.000 знаков

Тираж 2500 экз. Издательство Сыктывкар. Коммунистическая. 2.

1

Gamburgъn ovlis ozъr kupeцъ, sьлъn vъli kujim pi bьздъ piьs munis sluzitъnъ polkъ, da kor loi vojna, francuzjas sijъs viisъnъ. Mъd piьs kutis velъdъсьnъ, viшmis daj kuli. Kolis ѣti pi, medicetъs, — sijъ vъli suъnъ Robinzonъn. Baъs da mamъs medvъrja pisъ jona raдejtisъnъ, vizisъnъ шinmъs moz da jona sijъ drъcitisъnъ. Robinzon velъdъсьnъ ez kъsjъ, a baъ-mam mьrdъn ez ѣaktъvъnъ; sijъ vъчlis semъn mъj vъli asьs okota.

Kor tom Robinzon vьdmis, baъ mamъs ez tъdnъ, mъj sьkъd vъсъnъ. Sьs vъli-nin dassizim arъs. Baъs sijъ kъsjis pъrtъnъ kupeцъ, a Robinzon sьs i suъ: „Me kupeцъn lonъ og kъsjъ, a kъsja putesestvujtъnъ jъz mujasti.“

A baъs sijъs oz vъli lez, suъ, mъj sijъ nъsta ѣeana gъgъrvoъ, medъm putesestvujtъnъ petъnъ.

Mamъsь aslas piьs zaъ-zъ loi, sijъ i suъ piьsь: „Musa piъj menam! Kъz-nъ te munan jъz mujasъ, kodi te vъrша seni kutas vizъdnъ? Ali tenъd aslad baъ-mamъd avi zaъsъ?“

Ѧtъд Robinzon munis more bereg dorъ gulajtъnъ da azzis setъs asъsь drugъsъ. Drugъs sьлъn vъli kapitan-lъn — karav naцalъniklъn pi. Sijъ baъs kъd vъli munъ Londonъ, Anglija glavnъj karъ, da Robinzonъn mъdis sunъ:

„Kəsjan munñ mijankəd Londonə?“ A vuzñ vėli kolə ызд Nemeckəj more vomən. Robinzon i suə:

„Me eşkə rad muna, da vať-mam oz lezñ!“ Drugьs sьl i suə: „Mьjьš-nə polan? Mi regьd bergədçam (loktam) vər, te gortad seşsa višťalan, kən vėlin da mьjjas azьlin“. Robinzon suə: „Kьz-nə me muna, kor menam veşig şəmьs abu?“ A drugьs i suə: „Sь ponda en təzđьs, me tenьd ašьm şəməs şeta“.

Robinzon məvpalis, məvpalis, daj i suə: „Siz-kə vur, me muna tekəd.“

Məd lunas Robinzon çetçis voz, pašťasis, pukşis karav vьlə, da najə munisñ; a drugьs sьlən eəktis as slugaьsь vetьlñ Robinzon vať dorə da višťavñ, mьj najə munisñ Londonə kujim vezon kezlə.

Kor najə zikəz-nin torjədçisñ bereg berdşьs, sek kapitan eəktis kvajtьs puskaьş lьjñ. Robinzonlө loi vьvti ñimkod, mьj sijə munə puťesestvujtñ. Lunьs vėli zev miça, da najə munisñ vura zonvizaən. Məd lunnas najə voisñ medşa ызд moreə. Robinzon divujtçis, mьj sen ñinəm oz tьdav, səmьn jenez da more.

Kojməd lunnas kьptis ызд təv, gьmalə da çardalə. Buskov, zer kişşə vedra dorьş moz; matrosjas kutçişalisñ kьtçə-veşkalə, mьj-şurə, a kutçьştəg eşkə najəs nəvalis moreə; karav vьlñ stavьs povzisñ da məvpalisñ, mьj propaditas karavñs. Robinzon eee povzis, mədis vosədnь,—sijə məvpalis, mьj pьrьş-pьr kulə. Mədis Robinzon vərdñ da suavñ: „Musa aj-maməj menam! Ti seşsa menə on-ñin azьləj! Mьjla vara me muni?“

A təv vek ызdis da ызdis: parusjas ñeekis, da vozə munñ vėli oz-ñin poz, a ulьşşanьs (pьdəşşanьs) karavьs pişti-zugali da setçə kutis pьrñ va. „Əni mi vosim!“—gorədisñ stavьs. Robinzon, kьz sijəs kьlis, sizi i uşis muə, kuləm mort moz. Stavən kutisñ kaçajtñ va, medьm karav ez vəj, əti saldat i suə Robinzonlө: „Mьj-nə te ətnad kujlan? On azь stavьs uzaləñ, mi stavən-ñin kuvtəz muzim vasə kьskaləmla“.

Robinzon vьn vьvti çetçis da zavoditis kьskavñ va.

Robinzon i suā sьbь: „А ьbьп sijā muьs?“ Korabeļseik suā: „Бьbьп! Кэсjan-кэ, munam mekād setčэ?“ Robinzon suā: „Menam šэмэj авu“. Korabeļseik suā: „Me те-пьд šeta аššьm šэмэs, а те пэв pilajas, čerjas, purtjas, una rэma šteklэjas... Munэмшьд me теnšьд пинэм ог-вошт“. Robinzon sьbь i suā: „Мьjla sijā stavэ kolэ пэ-вавньсэ,? Меньm оз kov“. Korabeļseik suā: „Нэв, пег-рjas оз гэгэrvонь сь jьbьs,—пajэ теnьд сь вьлэ šetas-пь una zarni da slэн lьjas“. А Robinzon suā: „Мьj вь-лэ slэн lьjassэ?“ Korabeļseik sьbь suā: „Сьponda мьj sijā вьvti jeзьд да сь вьлэ šetasнь ьзьд don“.

Robinzon i suā: „No, ladнэ, me tijankād muna“.

Najэ pukšisнь karав вьлэ daj munisнь. Vuzisнь najэ dьr da аzzisнь mu. Robinzon jualэ: „Кueэм mu та-јэ?“ А korabeļseik suā: „Tajэ Madera di, tani vэчэнь vinogradьš vina, sijэ суšэ maderaэн. Seni нэsta una leваçjas-kanarejkajas, najэ шьлэнь zev miçэs,“ Robinzon i suā: „Oz-э poz, меньm vetьbьнь tajэ Madera di вьlas?“

А korabeļseik sьbь suā: „Pozэ, me kuta tani зoнть-нь аššьm karавэs.“

Najэ stavэн petisнь берэгэ. а Robinzon munis гу-лajтнь di kuзa. А seni vinograd vэli una вьdmэ sijэ zev una sijэs šojis da эdva gortas vois.

Korabeļseik sьbь i suā: „Te Robinzon, gulajт эni, мьjдta kolэ,—me kuta аššьm karавэs зoнтьнь, tani olam dьr kod“

Robinzonь, kujim lun мьšti sen loi zev gaz-тэм. Loktis more берег dorэ da kutis vizэднь: аzzэ—veškьda берег verdэ lokтэ karав, kor sijэ vois, Robinzon i jualэ korabeļseikьs: „Кьтчэ ti munannьд?“ Korabeļseik suā: „Mi munam Braziliјaэ“. А Robinzon sь-ль suā: „Кueэм Braziliјaэ?“ Korabeļseik suā: „Sijэ таšan ьbьп, Amerikaьп. Seni олэнь dикэj јэз, una seni em zarni lьa da dragocennэj izjas“. Robinzon sьbь suā: „Boшт menэ šэršьд“. Korabeļseik suā: „No, мьj-пэ kerан, munam“.

Najэ воштisнь daj munisнь.

Munisnъ najə lun vit zev vura, a sešša lъbis buskov. Kvajt lun vėli tajə buskovъs, koravelseik ez təd, kыtčə nuis sьlъš karavsə.

Ətčьd asьvvozə stavъs drug gorədisnъ: „Mu mu! Tьdalə mu!“ Səmnъ sijə suisnъ karav kučkьsis iz verdə, zugədis asьšs pьdəssə da vaъs kutis tьrtnъ sijəs. Stavъs kutisnъ vərdnъ, gorъznъ, kotravnъ ətarə - mədərə da ez tədnъ, mъj kernъ. Sešša lezisnъ ьzd pьz, pukšisnъ setčə da mədisnъ vuznъ verəg dorə. A pьzas vaъs sizi-i pьrə. Seki pьzə kučkis ьzd gь. pьzə verəgədis vьvlaŋ pьdəsən. Kodi pьznъ pukalis, stavnъs gьlalisnъ vaə da ez uditnъ vešig gorədnъnъs.

2.

Stavnъs vėjnъ, səmnъ Povinzonəs ətnassə gьъs sьbьtis beregə, sijə đьr kujlis kuləm mort moz; kor voštis šinsə, — azzə, sijə ətnas, stavъs vėjəmaəš, daj karavъs eə vėjəma. Sьlъ loi zal, mъj sьlən jortjasъs vėjnъ. Sijə kutis vərdnъ. Sešša munis vizədlъnъ, kueəm sijə muъs, kыtčə sijə gьən sьbьtəma. Vetlədlis, vizədlis vьdlati da azzis, mъj naŋ tani oz vьdmъ daj kerkajas nekən avuəš, sьlъ loi zev gaztəm. Pukšis sijə da mədis məvpravnъ. „Əni me kət mъj, a eьglъ kula. A, gaskə, tani eməš dikəj zverjas, najə menə šojasnъ.“ — sijə vara pondis vərdnъ. Sešša sьlъ okota loi uźbьstnъ, a mu vьlə vodnъ polis, medьm zverjas sijəs ez šojnъ. Sijə kajis puə, pukšis uv vьlə da unmovšis. Azzə vət, vьt tə-kə gortas, vaťs da mamъs vərdənъ, zev oməlik loəmaəš, sijə ačъs vərdzis da gorədis: „Me tanil..“ Səmnъ uditis gorədnъ, unjьvtiъs bergədcis da ušimūə. Puъs ez vəv zuzьd, ulias gьъš turunjas vьdmisnъ da sijə jonasə ez dojmъ.

Sьlъ vьvti okota loi šojbьstnъ. Sijə ez-nin šojlъ məd lun.

Sijə kutis vərdnъ, uškədcis mu vьlə da suə: „Mъjla me egi vəj: siz-zə-əd kula eьglъ!“

Sijə munis more bereg dorə da azzis una rakovinajas. Robinzon ətiəs zugədis izjən da probujis, sьb kazitçis çəskədən, da pəttəzьb sojis rakovinajasə. Kor pətis, munis da azzə--vizuvtə səstəm vaa sor, sijə setьb pəttəzьb juis.

Kor vois voj, sьb vara loi gəztəm, sijə vara kutis vərdnь da məvrapnь; „Kət mьj, eьgla eg kuv, a loktas-nь tatçə dikəj jəz da viasnь menə“. Sijə kajis puə, medьm ne uşnь kərtalis aşsə vənnas ьzьd uv vėrdə, da sizi unmovşis.

Asьvvoznas çetçis sijə, puьb çəgis kьk vėd da munis vizьd gəra vьlə, vizədlьnь, oz-ə kən-kə tьdavnь jəz li kueəm-kə şikt. Gəraьb vəli vьvti krut, murtsa sь vьlə Robinzon vermis kavjaşnь. Kor gəgər vizədlis, azzə, mьj sijə di vьln, a gəgərьb morə. Dibs vəli ьzьd, a sь vьln ez vəv ni şikt, ni kar: stavьb gərajəs, vərjas, da ştep, seşša zik ni nəm ez vəv. Robinzon i pondis məvrapnь, kьz sьb strəitnь aslьb kerka. A sьlən ez vəv, ni çer, ni pila. Məvpalis, məvpalis daj vizədə—vьdmənь tominik pujas, vadlaŋ munənь. Sьb ni mkod loi da suə: „Perjala me kiən taja pujaşsə da aslьm vəça sajed, sek oz kut tьdavnь, mьj seni me ola“.

Kor sijə kutis perjavnь pujaştə, gəra vokşьb azzis pəseəra, pьranin setçə vəli zev vekni, ruç pozjə pьran-inkod. Vəli-kə eškə sьlən zьr, ok eškə, setçə pozis kodjьnь aslьb olanin. Robinzon mədis kinas pərvavnь tom pujaş da suvtədlьnь sijə roz gəgərьb. A taja di vьlas təv əz vəvlь vo gəgər, pьr vəli zəv zar. Uzaləm vərad sijə muzis, puksis sojtçьnь da kьlə, mьjkə suvgə. Sijə munis setçə da azzə—vizuvtə sor. Sьb ni mkod loi daj suə: „Vot i bur! Vaьd menam matьn loas“. Zon lun sijə suvtədlis as olanin gəgərьb pujaş, a rьtnas kais puə, vara kərtəşis vənən da unmovşis.

Asьvvnas Robinzon çetçis da munis more bereg vьlə rakovinajas korşnь. Əni sijə munis məd tujəd da azzis: vьdməna ьzьd pu, da sь vьlə vьdməmaəş gьbьb plodjas, mijan tьkva kodəş. Sijə ətiəs nєeьstis. Kьsьb sьlən vəli zev çorьd, Robinzon murtsa sijəs vermis zugədnь

izjən. Şəvməsas vəli nəvəd da jumov kəjdəs. Robinzon şojis nol taeəm plod. Taje plodjasəs suşəp k o k o s ə v ə j ə r ə z k i ə n, a p u j a s ə s — k o k o s j a s ə n.

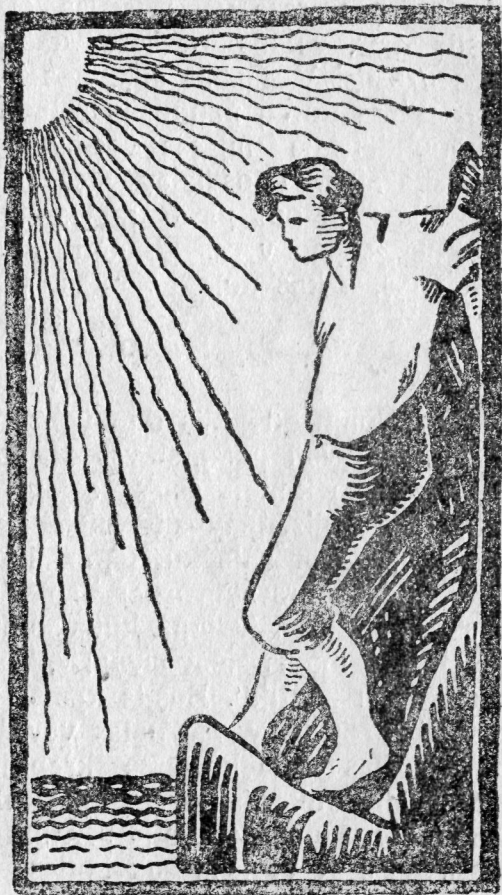
Şojəm vəgən sije munis bereg vələ da çukərtis se-
tış rakovinajas. Seşsa azzə joş iz, kərtzər modaa. Boş-
tis sije izsə şərşəs
da sələn uəbs mə-
dis munn̄ burzəka.

Ətçəd, sije vəli
munə bereg vələ
rakovinajas çukərt-
n̄, azzə vėdməg,
zik p̄s modaa.
Sije nəekis taje vėd-
məgjassə, kətədis
vaən, seşsa kəstis
da kudeljasəs za-
voditis vəçavn̄
gezjas.

Robinzon boş-
tis joş iztə, kərtalis
sijəs vėd vėrdə da
vəçis kodjəşən (za-
stup).

S̄ vəgən sije
pondis uəavn̄ bur-
zəka. Saçitis olanin
gəgərəs k̄k radən
pujas, kostjasədəs
k̄əm moz gartləd-
lis rəşjasən da sər-
jassə tirtis muən,
sələn loi zev to-
p̄d ştena as olanin

gəgərəs. Pujassə sije vėdlun kişkalis şvezəj vaən. Pujas
vuzjasisn̄ da vezədīs̄n̄. Ştenaə əzəs sije ez vəç, a
gezjasəs̄ vəçis postor, kərtalis sije ызd pu vėrdə aslas
olanin vevdoras da s̄ kuza mədis vetl̄n̄ ştena voməns̄.

Seŝŝa Robinzon munis bereg vbl̄a da azzis setb̄ŝ
cer modaa, iz eti pom̄b̄s izl̄en v̄eli roza. Sij̄a izs̄a saditis
bed j̄l̄a, k̄artalis gezj̄an, da s̄l̄an loi zik v̄ytt̄ak̄a pramej
cer. N̄esta sij̄a azzis k̄yk iz: et̄ib̄s m̄el̄at kod̄, a m̄ed̄b̄s tuv
(k̄l̄tn) kod̄. Sij̄a stav̄s̄a taj̄a boštis da vajis gor-
tas. Zavoditis aslas peseera s̄arsa ŝtenab̄ŝ perjavn̄b̄
izjas da peseeras̄a v̄ačis v̄el̄az̄b̄ka. Seŝŝa neekis turun,
koštis sij̄as, vajalis peseerāa da v̄ačis asl̄b̄s volpaŝ da
vura uz̄b̄stis. Vozb̄ks̄a sij̄a, k̄bz lebaŝ, p̄r uzlis pūn.

Peseera dor̄n v̄bd̄misn̄b̄ s̄b̄l̄d̄ k̄rŝa noł pu. Robin-
zon pondis taj̄a pujasas v̄ačav̄n̄b̄ pasjas: k̄bz kol̄a eti
lun, sij̄a eti pūa joŝ izj̄an v̄ačas eup̄ad, kor kol̄as ŝizim
lun, sij̄a m̄ad pūa pasj̄a, m̄j̄ zon̄ vezon kol̄i, noł vez-
on kol̄a, eup̄ad v̄ačas koj̄m̄ad pūa, taj̄a petk̄adl̄a m̄j̄
kol̄i t̄al̄b̄ŝ, a k̄bz kol̄a 12 t̄al̄b̄ŝ, noład pūa pasj̄a vo.

3

Taz Robinzon olis da v̄elis di v̄bl̄n. Kokos̄av̄aj
ar̄azki, m̄j̄ v̄eli pūn, stav̄s̄a sij̄a ŝojis da kutis m̄av̄pav-
n̄b̄, k̄bz eŝk̄a korŝn̄b̄ asl̄b̄s ŝojan. Aslas poēas p̄ek̄k̄ŝ
petn̄b̄ sij̄a polis, m̄av̄p̄alis, m̄j̄ di v̄bl̄n ol̄n̄b̄ dik̄aj̄j̄az
da zverjas. Kor s̄b̄l̄ kutis jona kov̄n̄b̄ ŝojn̄b̄, sij̄a petis
as olan̄ib̄ŝ korŝb̄st̄n̄b̄ asl̄b̄s ŝoj-st̄n̄b̄. Petis sij̄a poēas
saj̄ŝd̄, sond̄ib̄s zev̄ jona kutis sot̄n̄b̄ jurs̄a, sij̄a v̄ar ver-
ḡad̄čis daj m̄edis m̄av̄pav̄n̄b̄; „Vaj-z̄a jur sot̄am̄b̄ŝ me
asl̄m̄ v̄ača zont̄ik“. Boštis k̄bz bed, eti pom̄as k̄artalis
v̄asn̄idik̄ rosjas, v̄bv̄s̄a n̄alb̄ŝ vev̄ttis kokos̄av̄aj korjas-
an, a rosjas verda korjass̄a krepitis čeri l̄jas̄an. Taj̄a
l̄jass̄a sij̄a čuk̄art̄is bereg v̄bl̄ŝ: moreb̄ŝ ḡj̄jas̄an s̄b̄v-
l̄aŝŝ̄a bereḡa una čeri, sij̄a sen ŝiŝm̄a, a l̄jas̄b̄s kol̄n̄b̄.
Seŝŝa gezjas̄b̄ŝ v̄ačis mes̄ak̄ kod̄as, med̄m̄ setč̄a čuk̄art̄-
n̄b̄ plodjas, m̄j̄ azzas vetlig-muniḡan. Kor sij̄a
est̄adis asl̄b̄s sumka da zont̄ik, zik̄az pem̄dis, s̄b̄l̄ loi
uz̄n̄b̄ vod̄n̄b̄ ŝojt̄aḡ.

As̄v̄nas Robinzon čet̄čis voz, aš̄adis ŝl̄ias sumka,
gezj̄an v̄anaŝis, v̄ač̄ kost̄a ŝujis as̄ŝb̄s čers̄a, pel̄pom
v̄blas boštis zont̄ik da m̄ad̄ad̄čis ŝojan korŝn̄b̄. Sij̄a p̄r

munis erdaintizk, vər dorə matəštšənlə polis, məvpəlis, mɔj seni olənlə dikəj jəz. Munis, munis da ninəm sɔl ez šur, vizədə da vozəš azzə—kustjas vɔdmənlə. Sijə munis matəzək da azzis kustjasənlə vez rəma votəsjas vɔdmənlə. Zavoditlis Robinzon šojnlə, no najə vəlinə

čəskədtəməš, šojnlə najəs ez poz. Sijə dəzmis da nēestis əti kust vuznas, vizədə, a vuzjas votəsjas-zə eməš, no abu vezəš. Sijə vərə vidlis vomnas, no tajə votəsjas ez-zə vəvnlə vɔvti čəskədtəš, no sijə vɔštis, əktis da tečis najəs as sumkaas da suis: „Sgəditčasənlə“ Tajə vəli kartupel.

Robinzon vetlədlis nəsta dər-na daj azzis əti puš plodjas, zik jəvləg kodəš, keləd vizəš da somaəš; najə sušənlə limonjasən. Robinzon nēekis da puktəlis sumkaə. Vetligad sijə muzis, sor dorə pukšis šojtšənlə da əvədajtšənlə. Murtsa sijə pukšis pu ulə da

zavoditšis šojnlə kokosəvəj ərəzki, drug kɔlə zɔk; sijə povzis da kišəš ərəzkisə uškədis. Vizədlis da azzə—kueəm-kə peməsjas stada sor dorə junə kotərtə.

Sijə nēkor-na ez azzəv taeəm peməsjassə. Sɔl ponda

мъј најэ олэнь сэмьн соньд странажасьн. Ремэсјас
вэлинь кэркодъс, а јурньсвэли вэвлэн код кьмын. На-
јэас суэнь ламажасэн.

Робинзонь, кьз аззис најэс, мэвр вьлас уші, мъј
сјэ вазэн-нин ез шолъ јай да сьль окота лоі винь
эти ланаэс. Сјэ пу сажэ зэвşис, кор эти лана локтис матэ
тајэ пу дорас, сјэ из чernas куçкис сьль јурас да виис.
Виис дај мэвралэ: „Кьз-зэ ме кута тајэс шолнь? Улјайтэ
шолньд оз поз, а гьрниçьд пуşьньтэ менам аву дај
вьд аву“. Робинзон воşтис вьм ланаэс пелром вьлас
да nuis гортас. Локтигэн сьль думвьлас уші: гортас сьль
виштавлиснь, кьзи дикэј јэз перјэнь ви: воşтаснь кьк кос
pes да кутаснь воçа ниртнь, кьтçэз оз ломзь. Сјэ мэ-
дис мэвравнь: „Локта гортэ да сиз-зэ висэ перја“. Кор
сјэ воис гортас, ланаэс кулис, куçиксэ эсэдис сонди воçэ
коşтнь, а аçьс сьлэдис вед, јоşтис этар помсэ, медьм
сукьнь јай да заритнь, воşтис кьк pes да мэдис воçа
ниртнь. Сэмьн вьд ез сед сь пonda, мъј вьньс сьлэн
ез вэв, а ниртнь колэ вэли дьр. Секи сјэ мэврьстис, мъј
татарјас шолэнь јajsэ улнас, сэмьн сјэс паритэнь шэдлэ
ульн. Робинзон корşис кьк сьлэд из, эти вьлас пуктис
јajsэ, да мэд изнас кутис куçкавнь: сјэ регьд паритçис,
да познь мэдис шолнь. Сјэ сетçэ рьçкис лимон сэк да
јай лоі нэста-на çаскьдзьк.

Шолъстэм вэгьн Робинзон мэврьстис, мъј ськэд
лоэ, кор тэлыс воас. Сјэ ез тэд, мъј тајэ крајьн тэлыс
оз овлывль. Сјэ і мэвралэ: „Мунэ аски кьjšьнь, кьја
ламајасэс, кујасşьс вэçа асьм паşкэм, сапка да соньд
сарэг, секи тэльд менэ оз мэд повзэдльнь, а ламајас-
рамэс, најаскьнъ аву şакьд“.

Мэд луннас Робинзон кутис лэşэдçьнь петнь кьjšьнь.
Сэмьн мьтçис песеераьş јурсэ, а вьлаьн живэнэн кışşэ
zer. Сјэ кэşјис витçьşьстнь. кьтçэз зерьс оз дугдь. а
zer век этарэ эдзис. Заводитçис гьмавнь, јона çардалис,
гьмалис seeэма, веşиг муьс вьдсэн тиралис. Робинзон
гьм-çардыş јона полис, јокмьлçис пелэсэ дај кутис вит-
çьсьнь, кор гьм-çардыс лантас. Регьд çардавнь зикэз
дугдис дај гьмалэм ез кут кьвнь. Сјэ воşтис асьс

sumkasə da kəsjis munnə kəsşə nə. Petis peseeraəş, drug jugnitis çard, da gəmştis seeəm çorəda, məj Robinzon kuləm mort moz uşi muə. Paşalis da azzə, peseera dorən kujlənə uvjas da ləşjas—tajə sija ruşş, kodı vədmiş peseera vevdorən, sijaş gəməd paşvartəma. Robinzon mədis məvpravnə: „Kətçə me əni kuta kərtavnə gezjəş vəçəm poskəs? Ruşd avu, dəj kərtavnəd seşşə nekətçə“. Zer zikəz dugdis. Sija kajis ştena vələ da zev nımkođ loi: azzə, məj ruşd çard biən əzjəma da lomtəşə. Sija voştis əti gələvna da pestis ašləş bipur. Seşşə voştis jaj, saekis beđ jlə, kodəs sələdis da joştəlis tərətnas, da mədis sijaş bergədlənə vi vələn. Kor zaritçis jajəş, kotərtis more dorə, kokosəvəj ərəkki kəsən gumovtis moreəş va, kişkalis jajəş, da sija lois sola, sėvəsna, məj moresa va sola. Seşşə Robinzon kutis məvpravnə: „Kəzi kuta me viznə tajə bişə?“ Peseeraən oz poz, — sija içət da menə seni ebnən pədtas; bvləən viznə oz poz — zermas da kusədas vltə... Vaj-zə me vəça ašləm paç“. Sələ məvp vələs uşi seeəmtor. kor vetlis more dorə, azzəlis bereg vələş şoj da mçis syla. Şojəđ zerşəđ vəli nılzəma. Sija şojtə pərjalis, vəçalis kirpiçjas da puktalis sonđi vozə koştənə. Seşşə loktis gortas, şojis da sələ loi zev gaztəm.

„Kət eşkə med pon livə kañ vəli menam“, məvprəştis sija.

Vizədlis vəvlañ da azzə—jurveştas çerañ kəməma aşşəş vezşə. Sija çerañəs verdis gutjasən da loi zev nımkođ, məj sə dilyn em lovja oləş — çerañ.

Seşşə petis bvləə kodjənə paç mesta. Kodjis, kodjis da bşəđ zarqi jokməj sedi. Robinzon ašləş açşə suə: „Məj vələ mənym tajə zarniəđ? Tani jəz oz ovnə; nəvnə nınəm oz poz, vot eşkə kərt-kə me azzə, sələş eşkə me vəçi çer livə purt“.

Boştis zarqitə da sėvətis vokə.

4

Məd lunnas Robinzon çetçis voz, biə teçis pesjas da kəsjis zaritnə koləs jajəş, no jajəđ sonəđla (zarla) ešk-

šama; sijə jajtə sʙʙʙtis da tajə lunə jaj ez soj. Bara kutis Robinzon ləšədčʙnʙ kʙjʂnʙ vetlʙnʙ, voštis sumka da setšʙ azzis kartupel. Puktis sijə kartupeljastə vi vʙlə, məvpalə, mʙj sʙʂ loə. Sešša munis kirpič vəčnʙ da una kirpič vəčis. Uzʙstis da muzis. Letčis bereg dorə, medʙm sojtčig moz rakovinajas koršnʙ, sek sijə lʙa vʙlʂ azzis kueəm-kə aslʂs šikas peməsəs: vʙvšanʂs i uvšanʂs sʙ vʙlʂn kuʂs vəli kʙz, səmən sʙ ulʂ tʙdalənʙ noʂ kok da jur, ačʂs vəli zik gəgrəs, sušə čerepaxaən. Čerepaxa vəli pud kʙka kʙmʙn, Robinzon sijəs ədva vermʂs vajnʙ olaninəzʂs. Sešša kučiksə čerepaxalʂs čerən zugədliis da setšʙ kʙskʂis čerepaxalʂs jajsə, zaritis daj sojis; kolasjajsə kiškalis moresa vaən, medʙm zarʂsla jaj ez eʂkšʂ. Sek sʂlʂ məvp vʂlas uši, mʙj tərʂt viə kʙrtupel puktʂlis, kʙskʂis sijə, da vidlalis, sʂlʂ zev čəskʂd kazitčis kartupelʂd. Robinzonlʂ loi zev nimkod, mʙj kartupelʂtə pozə naŋ pʂddi sojnʂ. Pač vəčnʙ kirpič košmʂtəmla ez vermʂ. Kəsjis vetlʂnʙ kʙjʂnʙ da mevrʂstis: „Kʙtčə me vosta čerepaxa jajsə?“—da pondʂis məvpavnʂ, kʙz sijəs košʂnʂ. Məvrʂstis, mʙj košʂnʂ pozə pačʂn, vi veštə əsədəmən.

Robinzonlʂ čeraŋkəd loi gəztəm, sʂlʂ okota loi velədʂnʂ kueəm-kə peməsəs.

„Vot eškə kʙjnʂ-kə lamaəs da velədʂnʂ as dinə“.

Sijə kʂis kuʂ gez da pomas vəčis pekla. Məd lunnas məvpalis munʂnʂ sor dorə, kʙtčə lamajas junʂ voləʂnʂ. Gez kʂəm pomaləm vərʂn sijə munis more dorə kupajtčʂnʂ. Kutis pərtčʂnʂ dərəmsə da azzə, mʙj dərəməs sʂlən ŋajtəš, šəd da vʂvti jona kiššəma. Robinzon mʂškalis dərəmsə, əsədʂis košʂnʂ, a ačʂs pʂris vaə. Sʂ kupajtčan inʂn ujalʂnʂ una čerijas, pozə vəli najəs kutavnʂ kiən, a tʂvjən-kə, ətʂrjə pozis kʙjnʂ šursjasən. Robinzon petis vaʂš, paštalis səstəm dərəm da munis gortas.

Məd lunnas sijə četčis voz, as gəgərʂs gartlis gez, sumkaə puktis pəzaləm kartupel, zaritəm čerepaxalʂs jajsə da munis lamajasəs kʙjnʂ.

Tuj kuzabš panbdašlisn̄ una ūikas lebačas; s̄b̄ zev okota v̄li kutn̄ k̄t̄ āt̄i popugaj̄s da vel̄adn̄ as dinas ovn̄. Popugaj̄jas—zev miča lebačas da verm̄n̄ ūornitn̄, kuzan-k̄a naj̄s vel̄adn̄. Robinzon viz̄adis, oz-̄a azz̄b̄ k̄b̄šk̄a popugaj̄jasl̄b̄š pozs̄a,—ņek̄an nin̄am ez t̄dav, a p̄r̄b̄š popugaj̄s kutn̄ on verm̄, v̄v̄ti mud̄er. S̄b̄ p̄b̄t̄i Robinzonl̄b̄ ūuri sov: m̄oreb̄š vāb̄s kol̄ama bereg v̄l̄a izjas kost̄a, sondl̄b̄s sij̄as košt̄ama, da artm̄ama sov. Sij̄a s̄av̄tis sumk̄ā taj̄a sov̄t̄a da munis lamajas̄as k̄j̄n̄b̄. Puk̄šis pu v̄l̄a da vit̄č̄b̄š̄a, kor m̄edasn̄ lamajas kot̄artn̄ jun̄b̄. Kor stav stadanas lamajas kot̄artisn̄, āt̄i lama s̄av̄tis sij̄a pu doras mat̄a, k̄an puk̄alis Robinzon. Sij̄a s̄v̄v̄tis pek̄la lamal̄b̄ ūv̄jas da k̄b̄šk̄is aslas peseerāa. Lama r̄āūa kot̄artisn̄ k̄k̄ ič̄alik pijan. Lamās ūtena v̄on̄an p̄rt̄n̄ ez poz da sij̄as domalis pu ver̄d̄a. Keravlis seš̄a tom pujas da suej̄adlis naj̄s mūa: v̄ačis ūeb̄z̄d̄ ̄zv̄izan gid koč̄as da j̄art̄is set̄č̄a lamās pijan̄b̄sk̄ad. Seš̄a Robinzon as̄b̄s olanin ūtenas̄a ātar vok̄tib̄s košalis da v̄ačis sk̄at̄v̄izanins̄a ̄z̄d̄z̄ka, vaj̄adis set̄č̄a lamajas̄as da ūet̄is nal̄b̄ ūoj̄n̄b̄. S̄b̄l̄ āni v̄li zev ūimkod, m̄b̄j̄ sij̄a avu-ņin ātnas.

Lama pijan̄b̄sk̄ad reḡbd̄an vel̄alisn̄ s̄b̄ din̄a, sij̄a ki rom̄šb̄s kutis ūetav̄n̄ nal̄b̄ vez turunjas; naj̄a s̄b̄b̄š ez-ņin pov̄n̄b̄. Reḡbd̄ lamal̄an pijan̄b̄ dugdisn̄ mams̄a ūon̄al̄am̄b̄š. Robinzon sek kutis lamās l̄b̄št̄n̄b̄ da v̄ačn̄ s̄r̄ da v̄b̄j̄. Čeraņ̄as sij̄a ez-z̄a v̄un̄ad, v̄b̄d̄ lun ver̄dis gutjas̄an.

Robinzon k̄ašjis r̄adm̄adn̄ kokos̄av̄ej̄ pujas. Kokosjas voz̄a ez-ņin kol̄n̄b̄. Sij̄a ūeeb̄st̄is medv̄er̄ja vit̄ ār̄azkis̄a, gualis naj̄as mūa da reḡbd̄ja kad̄an seš̄ m̄b̄t̄č̄b̄šl̄sn̄ posn̄id̄ik petasjas. Lamajas Robinzon din̄a vel̄alin̄b̄ da loin̄b̄ ram̄aš, ponjas koč̄aš-z̄a. Sij̄a na v̄l̄bn̄ k̄ask̄alis ūak̄bd̄torjas: ūar̄jasl̄b̄s k̄yis k̄ar̄zinajas, gež̄j̄an k̄art̄alis k̄ar̄zinaj̄jass̄a da parāan kos v̄las̄ āslis lamajasl̄b̄.

Kor kirpičas košmisn̄, Robinzon pondis teč̄n̄ pač, reḡbd̄an pač zik̄az estis.

Әтсәд гыһн Робинзон узнајтис, водис узһь, а ламажасьс сь дорә.

Murtsa unmovšis, кьз мь-кә му рьдәссаһьс вьттә-кә җаркнитис да гьмьстис, муьс вьдсән тиравһь кутис. Робинзон җетҗьстис, котәртис песеераһьс, ламажасьс вәрһан, а муьс век-на тиралис. Кор сижә петис җтена сажә, аззис әтилати—гәраһьс кишһәма, сетһь петә еһн да ви, левзәлә-һь изјас да рәјим да мь-кә визувтә, вьттә виа сор. Тажә сушә лавәән,—сижә җераһьс, җелитраһьс да извескаһьс, сотҗә (ломтһьә) визувтигас,. Робинзон повзис да нәста әдјә кутис рьсјһьһь, а ламажас рьр сь вәрһа. Кьртис сеәм ьзд бусков, мьј әдва вермис сижә котәртһь. Мәдәдҗис јона зерһь, Робинзон ңекор-на ез аззьв сеәмсә. Аҗьс сижә кәјис пуә, а ламажасәс нуис ваән. Робинзонһь најә вәлиһь заләш, а пуьш летҗьһьһь полис, медьм ңе вәјһь. Кор җемлетрашәһьһә лантис, зерһь дугдис, Робинзон летҗис пуьш мәдәс вәрдһь да суавһь: „Әни менәм песеераәј кишһис, да җтенәјассә ваән нуис, паҗьд кишһис, а ламажасәс ваьс нуис морә“. Пукһис пу улә дај кутис витҗьһьһь асьвсә. Асьвнас мунис аслапесеераә. Кор кутис матьшмьһь, сьль паньд котәрән локтәһь ламажас. Најә нулисһь сьльс кисә да җетҗалисһь гәгәрһьс. Песеера-һь сьлән вәли ңеуна кишһәма, а паҗьс да җтенәјасьс вәлиһь зик зонәш. Робинзон лој зев рад, мьј песеерасә аву јона зүгәдәма дај ламажасьс сьлән ловјаәш,

Робинзон пондис песеераһьс петкәдһьһь му да изјас: кор петкәдлис (кьскалис), песеераһьс лој ьздзьк. Сижә кор-һис асһьс җерансә да ез аззь, җерт, сижәс ламәдәма му-ән. Сәһә петис песеераһьс да мунис визәдһьһь сижә мөс-тасә, кьтһь вәли ви петә, вьһь әни ез-һин вәв, сәмьһн ла-ва визувтис. Визувтис—лаваһьс сьланә, кени вьдмис кар-тупәл. Робинзон повзис, җәјтис, картупеһьс сьлән зикәз-һин пропадитис да котәртис сетҗә. Картупеҗ аву пропад-һәма: кән вәли сижә вьдмә, лаваһьс аву воләма. Лавә-кәд әтеәе гәраһьс сьвләләма извескаа una изјас, Робинзон җукәртис најәс, зүгәдлис да сьлән лој извеска. Сижә сорла-лис извескасә һәән да кутис стрәитһь из җтена.

Kor stavšə vəcis, pondis təv kezlə ləšədn̄ jaj: k̄j̄jis kəkjam̄s lamaəs da vialis najəs. K̄j̄jis n̄sta əti kəzaəs, no sijəs ez vi—kolis aslas lamajas dinə. Kor jajsə koš-tis pač̄n, jaj̄d s̄l̄b̄ kutis kazitč̄n̄ eeaən. Sijə munis n̄sta lamajasəs k̄j̄n̄, no n̄nəm ez sed, s̄ vəsna, m̄j̄ lamajas sijəs təd̄n̄-n̄n pondisn̄ da sijə matə ez šivəd̄n̄. Ta vər̄n̄ Robinzon kodjis gu, v̄v̄šaņs̄ vevt̄alis l̄skən da turunən. Kor lamajas loktisn̄ jun̄, sijə gorədis,— lamajas povzisn̄ da kotərtisn̄ una pelə, a k̄k̄kən uš̄-n̄ guə.

Zeml̄etrašennəš̄ gəraš̄ ətilati v̄li zugaləma da ariməma peseera. Robinzon sijəs azzis daj suə: „Tajə loə zev vur pəgrəv jaj puktavn̄,—tani sijə oz kut ēk̄n̄“. Boštis da setčə puktalis jajsə.

Sešša nek̄is sijə una turun, as olanin vozas suvtə-dis zorəd. No turun̄s v̄li ul, p̄di da kutis ēnavn̄, n̄una ez əzj̄. Seki Robinzon s̄vl̄alis sijə turuntə da nek̄is v̄l̄š̄ da əni zev vura-n̄n koštis, vara zorədalis aslas olanin vozə daj suə: „Əni loə lamajasl̄ šojantor, təvnas ēgl̄ oz-n̄n kuvn̄“. Sešša keralis pes, čukərtis una kartupel, nek̄is stav šimonsə, m̄j̄ v̄li puas. Vəcis stavšə, m̄j̄ v̄li kolə da kutis vitč̄sn̄ t̄v. A t̄v vek ez vo. Lun̄š-lun kiš̄sisn̄ zerjas, a p̄r v̄li son̄d. Robinzon pukalis peseerañ, nek̄tčə ez petavl̄, da kutis m̄v̄pavn̄, m̄j̄ s̄l̄b̄ kern̄. Sijə pondis šoj̄š̄ v̄čavn̄ ḡr̄ničjas,—ḡr̄nič v̄cis una. Vəcis k̄k̄ lampa, skəvərdajas—stavšə šoj̄š̄ v̄čalis. Kor tajə stavšə v̄cis i suə: „Vaj-zə me asl̄m̄ k̄ba t̄v, kuta čeri k̄j̄n̄“.

Kutis k̄n̄ v̄sn̄dik s̄rt̄š̄ t̄v, vezon m̄š̄ti s̄l̄n̄ i t̄v artmis. A zer p̄r dugd̄vtəg kiš̄sis, s̄l̄b̄ petn̄ nek̄tčə v̄li oz poz. Sijə vara m̄v̄palə: „M̄j̄ eškə n̄sta seəamsə v̄čn̄?“ M̄v̄p̄stis v̄čn̄ n̄v da vuz (luk i strela). Sijə v̄r̄jis kusnašana pujas da kutis aslas čerən pomjasas v̄čavn̄ eupədjas, sešša k̄k̄n̄an pomas eupədjasas k̄rtalis gez da pondis kus̄ntn̄; p̄-š̄ v̄li nuz da ədjə kus̄ntč̄is. Sešša sijə kutis v̄čavn̄ n̄vjas. S̄l̄n̄ k̄rt̄d ez v̄v, med̄m̄ krepiñ n̄vjas pomə. Sijə m̄v̄p̄stis, gaskə, pozas n̄v pomjasə još-

sə vəçavn̄ çeri l̄jasəş, daj munis more vereg dorə çeri l̄jas əkt̄n̄. Vizədə da vara azzə siyə zarni jok-
 m̄lsə, kodəs perj̄lis muəş paçsə teçigən. Siyə zarnitə
 çuzj̄stis daj suə: „Proklatəj zarni! M̄jla te avu kərt?
 Me eškə teş n̄v pomjas vəçali“. Boštis da zev ɤlə
 s̄v̄btis zarnitə. Səşsa kotərtlis more dorə, əktis joş
 l̄jas—da nəvjas estəd̄is. Nəvjasəş vəl̄n̄ taeəməş: əti
 pomas joş çeri l̄, a məd pomas bordruzəş gən.
 Gənjasə krepitis s̄ vəsna, med̄m n̄v̄j̄s lebzis veş-
 k̄da. Nəsta siyə asl̄s vəçis s̄ (kopjo), kərt p̄ddi
 pomas kərtalis joş iz. Ḡrniçjas koşmisn̄. Robinzon i
 məvpalə: „Vaj-zə əti ḡrniçə səvta gos, s̄vda siyə,
 vəça pitel da lampa kodəs vəça, med̄m vojjas̄n̄ me
 olanin̄n̄ loə juḡd“. Siyə puktis ḡrniçə gos da kəs-
 jis təpitn̄. Puktis vi v̄lə gos t̄ra ḡrniç. Murtsa siyə
 sonalis, gos̄d s̄ p̄r stav̄s ortsə vizuvtis. Robinzon
 kutis məvpavn̄, m̄j vəsna tajə loi. Səşsa gəgərvois
 m̄j ḡrniçjas̄d əz̄bgajt̄məş. Kəsjis najəs əz̄bgajt̄n̄,
 med̄m p̄eşəñs najə şteklə kod̄ loisn̄. Şujis siyə zev
 ɤ̄d viə, a ḡrniçjas s̄vaçk̄lə potlaşisn̄ daj kişşisn̄.
 S̄l̄ ḡrniçjas̄d zaļəş loin̄ da məvp̄stis. „Vitç̄şla,
 kor zerb̄s dugdas, seki ɤvlaə pesta ɤ̄z̄d̄z̄k vi da seni
 vidla, gaskə, oz potlaşn̄“.

Robinzon kutis vitç̄şn̄, kor dugdas zer. S̄lən
 dərəməs i gaçs̄ koşaşlis da najəs novl̄n̄ v̄li oz-ñin
 roz. Tajə di v̄l̄n̄, kən siyə olis, p̄r v̄li son̄d, p̄-
 zə v̄li vetl̄n̄ zik paštəg, no gutjas da pomjas vəl̄n̄
 v̄v̄ti una da najə jona kurtçəşisn̄, kurtçəlisn̄ seeəməz,
 m̄j stav̄ jaj̄s p̄kti. Siyə lama kujasəş pondis vəçn̄
 asl̄s kəm, gaç da paşkəm (kaftan). Iz purtən vundalis
 kuçiksə torjas v̄lə, a vurn̄sə s̄l̄ v̄li ñinəmən; su-
 ñis da jem s̄lən ez v̄v̄. Siyə kuçikə vəçalis rozjas da
 kuçik torjassə jitlis gezjasən kərtavləmən. Tazi loi
 s̄lən zəñd̄ik kaftan, gaç da kəm—stav̄s lama kujasəş.
 Səşsa asl̄s vəçis çuzəm vevttəd çor̄d kuçik̄s, şin
 veštə da vom veštə rozjas vəçalis, səşsa kuç̄s-zə və-
 çis joşj̄la sapka. Kor v̄l̄ paşkəmən paštəşis, Robinzon
 loi kueəm-kə zver kod, gəgərvok gəna, veşig mort

vьlə ez mun. A vaz dərəm-gačsə pərtčis, mьškalis, əsədis iz vьlə peseeraə da suə: „Tajə me kuta ьзд praznikjasə pastavьlьnь“.

Kor zerbьs dugdis, Robinzon munis more dorə da kutis vizədnь sь vьlə, loi zev gəztəm. Sijə pukšis bəreg vьlə da kutis məvpravьnь: „Kьzi me kuta tani ətnamən oynь? Kueəmkə karəv-kə eškə loktas, voštəs koləkə menə da nuas gortəz... A kьz karəvšaңd tə-dasнь, mьj tani kod-kə oьlьš em? Kolə znak vəčнь“.

Sijə munis peseeraə, voštis vaz dərəmsə, keralis kuz pu da sь jьlə əsədis dərəmsə, sešša kuz vedsə sue-kis muə da suə: „Dərəmsə təlьs kutas pəltnь, karəv vьvšaң əzəsнь da loktasнь mela... Kolə gizədtor və-čьstнь“.

Sijə iz purtən vundalis gьrьš sьpasjasən: „Mezdəj koңər Robinzonəs!“.

Kət med mьj sьlь kolə vəli əzьgajtnь aššьs gьr-ņičjasə. Sijə olanin berdəpestis ьзд vi da puktalis set-čə gьrņičjasə. Kor najə donalisнь da sešša kəzalisнь, sijə kьskalis najəs da kazalis, mьj ətilən pьdəsьs vura əzьgajtčəma. Robinzonlь təd vьlas uš, mьj sijə gьrņi-čьn vəli ңeuna sov. Məd lunnas kəsjis stav gьrņičsə kiškavнь sola vaən da kiškavнь kos solən, no sijəs drug kutis vosədnь da jona višmis. Kujlə Robinzon i četčьnьsə oz vermь; pačə pes šujavнь vəli ңekodlь i vьd kusi zikəz. Robinzonlь kazitčis, mьj sijə kuv-нь pondis.

6

Robinzon višis vezaon kьk, sešša ta vərn loi kok-ņidьk, kьzkə četčis ča šojis kartupel da limon ьn. Lamajas loktisнь sь dinə da ңulisнь sьlьš kisə. Sijə lьstis pərьš lamasə da jьstis švezəj jəvtor. Kujim lun mьštis sijə vermis vetlədьlьn-ņin. Petis ьvlaə, vi vəli zikəz kusəma, a gьrņičas zev vura əzьgajtčəmaəš, vьt-təkə najəs gьrņič vəčьš vəčəma. Robinzon sь vьlə rad loi da suə: „Əni me verma ašlьm punь jaj“. Sijə pon-

dis kodjънъ рѣјимъ рѣкыъ вѣ—вѣъъ еъ-нѣнъ вѣв, сѣъъ
 возѣ рѣѣмъ јѣј ѣојнъ еъ рѣѣ. Сѣјѣ суѣ: „No, мѣј-нѣ!
 Me kuta ѣојнъ kartupel, kuta јѣв јунъ, a gaskѣ, вѣгънъ
 висѣ verma perjънъ“. Robinzonъ vitѣгъд нѣста gъztѣm
 loi da kutis мѣврѣвнъ, кѣъ еѣкѣ сѣъъ gortas муннъ.
 Dumъstis sѣјѣ вѣѣнъ аслѣъ рѣъ, munis рѣъру корънъ.
 Tuj вѣвѣъъ сѣъъ рѣнъд loi ѣндѣјскѣј ѣу, kodi mѣјѣнъ суѣѣ
 soroѣinskѣј sodbѣn. Sѣјѣ ѣѣkis sepjassѣ da puktalis
 sumkaѣ. Sѣѣѣ аzzis ru, кѣѣѣ вѣdmisнъ vobѣјas. Sѣјѣ
 i tajѣ vobѣјassѣ ѣѣkis da sѣvtis sumkaѣ. Sѣѣѣ аzzis
 нѣста ѣѣ ѣъд ru, sen вѣdmѣнъ kokos kod gъгъъ plod-
 јas. Ru ѣtar vokas vѣli ѣъд tѣsѣin. Robinzon suis,
 мѣј tajѣ руѣъ tujas рѣъ вѣъ. Sѣјѣ tѣdmalis mestasѣ,
 кѣн sѣјѣ руѣъ вѣdmѣ da munis вѣгъ gortas. Loktigad
 аzzis popugaj poz da ѣѣѣs gortas nuis, medъm sѣјѣs
 velѣdnъ mort moz ѣornitъ. Kor vois gortas, vѣѣis sa-
 dok da popugajѣs setѣѣ pукъѣdis.

Robinzon рѣгъ мѣврѣвѣ: keravnъ-ѣ авѣ сѣъъ рѣъ вѣъ
 ѣъд pusѣ? Sѣјѣ дѣр мѣврѣвѣ, sѣѣѣ i суѣ: „Kerala,
 вѣѣѣ рѣъ da sѣјѣn muna aslam rѣdѣnѣ—Gamburgѣ, a
 setѣѣ-kѣ og vo, muna кѣѣѣкѣ mѣdlѣѣ, кѣѣѣni olѣнъ
 јѣъд јѣъ“. Mѣd lunnas ѣѣѣis zev voz, vѣѣtis аsѣъъ iz
 ѣѣrsѣ da munis sѣјѣ ru dorad. Iz ѣѣrѣd vѣlѣnъъ, Robin-
 zon lun зѣнјѣn vermѣs keravnъ sѣмънъ vѣѣt зѣн. Sѣѣѣ
 i суѣ: „Tъdalѣ, putѣ менъm loѣ keravnъ vo ѣoll! No
 рѣъ-kѣ vѣѣѣ, gortѣ verma муннъ“. Lun-lun kutis Ro-
 binzon keravnъ tajѣ putѣ. Asъvnas ѣѣѣas, мѣъѣas,
 мѣјкѣ ѣoјѣstas da munas ru keravnъ; ѣвѣd вѣгънъ vara
 keralѣ, sѣѣѣ ѣъstas lamajasѣs, velѣdъstas popugajѣs da
 vodas uzнъ. Popugaj regъdѣn velali suavnъ кѣв vit
 кѣмън da Robinzon сѣ вѣъ loi zev rad. Sѣъъ kazitѣis,
 вѣѣtѣ mort ѣornitѣ. Popugajѣs sѣјѣ ѣѣmtis „Pav-
 luskaѣn“.

7

Taz Robinzon olis di вѣънъ kujim vo, вѣd lun ke-
 ralis рѣгъ tajѣ putѣ: no kujim vo ѣѣзѣn ru зѣнъѣ ez
 vermъ keravnъ. ѣѣѣd sѣјѣ vodis uzнъ da kutis мѣв-

равнь: „Kujim vo-nin me tani ola, a vešig og täd, kueäm tajä di da vьdä sijä. Nekor-na sijäs eg kь-
eovtlь. Vaj-zä aski me kьeovta“.

Asьvnas çetçis, lama mьsku vьlä əsädis kьk kərzina, səvtis setçə şojantorjas, voštis vuz da ңəv, sь (kopjo) daj mädädçis. Vetlig-munigən sijä azьvvlisuna vьl şikas pujas, kueämjasəs vozьn ez-na azьvvlь, sьlь loi zał, mьj voz nekor tatçə ez volьvlь. Tazi zoң lun vetläd-lis sijä, muzis, kajis puə da seni i uzis. Mäd lunnas sešša vozə munis. Munis, munis, daj azьə lьa vьlьn koktujjas, vьtə kəmtəm jəz seti vetləmaəş. Robinzon povzis da pondis pьsjьnь. Kotərtis, kotərtis daj azьə, tuplaşənlь mort lьjas; seki sijä nəsta-na jona povzis da oz täd, mьj sьlь kernь. Munis daj suə: „Əni me zikəz-
nin vosil Tatçə volьvlənlь dıkarjas da şojənlь jəzəs. Tədmalasnlь-kə, mьj me ola tani, menə eəe şojasnlь“. Ədjənzьk bergädçis da mädädçis gortas, no lois-nin remьd. Sijä kajis puə da kəsjis unmovşnlь, drug kьlə — sijəs kod-kə nimnas çuksalə. Sijə vara povzis, vizəd-lis, a vələma-kə loktəma sьlən porugajьd. Robinzon sijəs koris, sijə pukşis sьlь ki vьlas da vek gorzə: „Koңər Robinzon, kəni te? Kьtçə te pьrin?“

Vit lun Robinzon məvpəlis, mьj kernь, medьm dıkarjas sijə ez azьnlь. Məvpəstis perjavnlь posnidik pujas, kodjas vadlaң munənlь, da olanin gəgər siz saditnlь, medьm ašşs peseerasə tupkьnlь.

Sijə uzəlis dьr, perjalis da saditalis tajə pujaştə, olanin gəgərьs loi rosea. Kor sijə roseatə saditis, kutis məvpəvnlь: „A kьz tajə roseasə dıkarjas sotasnlь lивə keralasnlь da menə viasnlь aslam peseeraə? Burzьk loə mu pьrьs-kə me aslьm kodja vərə petnlь guşa tuj (lazejka). Kor najə loktasnlь tatçə, me mu pьesa tujəd pьsja vərə“. Ta vərn sijə kodjis aslьs mu pьeti vetlan tuj.

Taz Robinzon olis nəsta-na ңol vo, a dıkarjas ңətçьd ez volьnlь.

Ətçьd Robinzon kutis keravnlь ašşs pusə da azьə: gərə sajšş petə vьd eьn. Sijə munis gərə vьlä vizəd-

лъпъ, кытъș petâ еьпыс. Munis da azzis more
berег вьльп zev una đikarjas, loktâmaâș pьzjasân, pes-
tâmaâș vi da gâgârьs jâktâнь. Robinzon azzьlis, мьj najâ
pьzьș kьskisнь kьk mortâs, đikarjasâs zâ—âțisâ viisнь
da kutisнь zaritнь vi вьльп, a mädьs ñeeьstçis da veș-
kьda kotärtis setçâ, kâni pukalis Robinzon. Pьsjis siğ
vьvti äđjâ, sь vârșa vätçisнь sâмьп kьkân. Kor najâ
kotärtisнь matâz, Robinzon äti đikarsâ suekis sьân kь-
nâmas, siğ uși. Mäd đikarьs Robinzonь lьjis ñävjân,
ñävjьs inmis kuçikâ da vâr çetçis. Robinzon ușkädçis
sь vьlâ daj siğs viis. Siğ đikarьs, kod vârșa vätçisнь,
Robinzonьș jona povzis. Siğ çajtis, мьj tajâ abu mort,
sь ponda, мьj đikarjas vetlâнь paștag, a Robinzon stav-
nas vâli gâna pașkâma, zizьd sapkaa, daj çuzâмьs vâli
eâe vevttâma. Robinzon ävtьstis kinas, medьm đikar
loktas sь dinâ. Đikar loktis, pizâsçañâșis, boștis Robin-
zonьș koksâ da puktis aslas pelpom vьlas. Robinzon
siğs leptis da indis sьlь siğ đikar vьlas, kodlь siğ
sьân suekis kьnâmas. Siğ vâli nâsta lovja-na. Đikar
mortьd, kodl pьsjis, boștis çer da viis siğ mäd đikâjtâ,
seșșa kodjis gu da kьknan sojsâ gualis. Robinzon da
đikar boștisнь kulâmjaslьș ñävjassâ, sьjas da munisнь
Robinzon peseeraâ.

Robinzon polis, мьj đikarjas kutasнь korșнь asșьньs
jortjassâ da azzasнь siğs. No najâ gorzisнь, gorzisнь
da sizi i vâr munisнь. Robinzonьd đikarâs, kodâs mez-
dis viâмьș, ñintis Pekñiçaân, sь vâsna, мьj siğs mez-
dis pekñiça lunâ. Pekñiça nâsta vâli tom-na, șad kuçika.
Najâ ätlâнь uzñajtisнь, seșșa Robinzon lьștis lamaâs, a
Pekñiça vizâdis da ez gâgârvo, мьjla tajâ Robinzon
vâçâ, đikarjas jâvtâ ez șojнь da sь jьlьș oz tädнь, мьj
siğ pozâ șojнь. Șojâm vârьп vodisнь uzнь. Robinzon
vodis peseeraâ, a Pekñiçaâs ьstis kâbrâgâ.

Robinzon da Pekñiça äta-mädьslьș șornisâ ez gâ-
gârvoнь, sь vâsna, мьj najâ șornitisнь torja șornian.

Kor Robinzon Pekñiçalь kâsjis мьjkâ viștavнь, siğ
petkädliis sьlь kinas, Pekñiça siz-zâ kiân ävtьstämân
șornitis da najâ ñeuna gâgârvoisнь äta-mädьslьș.

Asvnas najə munisnə setčə, kəni tərɣtnas mortšojbš
dikarjas vəlɨn. Seni najə azzisnə šojəm jəzɨbš ɨjas.
Robinzon petkədlis Pekničalɨ, medɨm čukərtnə sija
ɨjassə čukərə da tɣrtnə muən. Pekniča gualis, a Ro-
binzon pəjim piš kutis koršɣšnə avu-ə vi, vi ez vəv.
Kor sija pəjim pišn koršɣšis, Pekniča voštis čer da
kotərtis vərə. Robinzon ez təd, mɨjla sija kotərtis vərəs.
Pekniča keralis kɨk pes da kutis əta-mədsə voča ɨirt-
nɨ, kɨk pusə jona ɨirtəmɨš mədɨs ɨɨnavnɨ da əzjis vi.
Pekniča kotərən loktis vər Robinzon dorə da kias vajis
vi, Robinzon sɨ vɨlə zev rad loi, mɨj nalən vi vara
loi. Najə vitə voštisnə da Pekničakəd gortas kotərtis-
nɨ. Kor voisnɨ, Robinzon lomtis pačsə, viis əti ičət
lamaəs, jajsə suekis ved jɨlə da kutis zaritnɨ, sešša viə
puktalis kartupeɨ pəzavɨn. Robinzonɨ təd vɨlas uši,
mɨj sɨlən em gɣrničjas, šojantə pozə puəmən vəčnɨ.
Sija əti gɣrniča kištis va, puktis setčə jajtər, kartupeɨ-
jas setčə čəvtalis da puktis vi vɨlə. Pekniča divə pɣrɣš
vizədis, mɨj loə: dikarjas šojan ləšədlisnɨ ez puəmən, a
zaritəmən.

Robinzon kɨtčə-kə vetlis, a Pekniča pukalis da vi-
zədis gɣrnič vɨlə. Kor vašs gɣrničɨn kutis punɨ, Pek-
niča məvɣstis, mɨj tatčə veškələma kueəmka peməs,
sija vasə i muštə. Sija setčə šujis kisə, medɨm kɨs-
kɨnɨ tajə peməssə, da kɨz taj gorədəs. Robinzon povzis,
sija čajtis, mɨj vara-ɨin dikarjas loktənɨ.

Kor sorva pušis, Pekniča sijaš šojnɨ ez kəsjə
—polis. Robinzon šojis zev rad pɣrɣš, sɨ vəsna, mɨj
pəš šojansə sija vazən-ɨin ez šojɨv.

8

Robinzon olis Pekničakəd da velədis sijaš asnogɣš
šornitnɨ. Pekniča regɣdən kutis gəgərvonɨ. Robinzon i
ačɣš ɨeuna velalis šornitnɨ Pekniča kɨv vɨɨn. Kɨkən-
nad najə štenatə vəčisnɨ nəsta torɣda: najə polisnɨ,
mɨj vara vermasnɨ tatčə loknɨ dikarjas, sɨ vəsna štena
gəgərɣš kodjisnɨ zuzɣd gu (vərəzda).

Tazi ətləbn najə olisn̄b zoŋ vo.

Ətçəđ Robinzon i suə: „Pekniça, kəsjan ətləbn ovn̄b aslad zəmlakjaskəd?“

Pekniça suə: „Kəsja!“

A Robinzon suə: „A vozə mort jaj şojn̄b kutan-ə on?“

Pekniça suə: „Og, og kut daj zəmlakjasl̄b viştala, med̄m ez şojn̄b mortl̄bş jaj, a med̄m şojisn̄b peməs-jasl̄bş jaj da jəv“.

Robinzon i suə: „Vaj p̄z vəcəm da te munan aslad mu v̄lə?“

A Pekniça suə: „Tekəd muna, a ətnamən og mun“.

Robinzon suə: „Pekniça, munam, me ten̄đ petkədlə, me kueəm p̄z strəita“.

Najə munisn̄b.

Robinzon petkədlis siyə pusə, kodəs siyə keralis. Pekniça kutis şeravn̄b. Robinzon suə: „M̄j-nə te, Pekniça, şeralan?“— „K̄z-nə on şerav? Pozə-əd keraləm dorşəđ viən ədjənəz̄k p̄z sərtə sotn̄b“.

Robinzonl̄b siyə zev n̄mkod loi.

No uzavn̄b nal̄b v̄li oz poz siyə, m̄j pukşis zera povodda. Najə gos̄ş asl̄bn̄b vəcisn̄b şişjas da r̄tjasə k̄rsjas̄ş k̄isn̄b rəgəza: rəgəzəş vəcisn̄b asl̄bn̄b kaftan (sukman) da gaçjas.

Seşsa vəsniđik sərtjas̄ş vəcisn̄b t̄v.

Reḡđ zerjas dugdisn̄b. Robinzon da Pekniça pon-disn̄b vəc̄n̄b p̄z. K̄k t̄l̄ş m̄şti najə vəcisn̄b bur ызд p̄z; rəgəzəş vəcisn̄b parus da vəcisn̄b pel̄şjas. Seşsa kutisn̄b p̄ztə k̄sk̄n̄b moreə.

Najə p̄ztə k̄skisn̄b zoŋ t̄l̄ş siyə, m̄j p̄z̄b vadorşan v̄li v̄vti ып.

Pekniça kəsjis vuzn̄b aslas jəz dinə, aslas di v̄lə, a Robinzon kəsjis mun̄n̄b k̄tçə-kə jez̄đ jəz dinə.

Najə d̄rkod askost̄n̄b venzisn̄b. Robinzon suə Pekniçal̄b: „Kəsjan-kə mun̄n̄b d̄karjas dinə, mun ətnad, a me og mun“.

Pekniça ətnas mun̄n̄b ez kəs̄j̄ da Robinzonl̄b suə:

„No, munam siz-kə jez̄đ jəz dinə, no me-əd setçə t̄jšə og t̄əd“.

Najə voštisnʹ šojantorjas, puktalisnʹ rʹzə, pukšisnʹ
 daj mədədcisnʹ. Təls nalʹ pəltis buree parus nʹld,
 najə vozə voisnʹ zev ədjə. Drug rʹzən najə veškalisnʹ
 seeəm mestaə, kʹti vaʹs vʹvti jona vizuvtə, rʹznʹs
 nalən mədədcis vʹvti ədjə, vʹttə-kə vəli nuə zev jon təv.

Najə parussə lezis-
 nʹ-ŋin, a rʹznʹs
 vek-na zev ədjən
 munə. Seki Pekŋi-
 ça suə: „Švʹvtcam
 moreas, a to mija-
 nəs, kod tədə, kʹt-
 čə, nuas“. A Robin-
 zon suə: „Ogəj, gas-
 kə, spašitcam-na“.

Nalən diʹs murt-
 sa-ŋin vəli tʹdalə,
 Pekŋiça i suə: „Vi-
 zədlʹ, mijan diʹd
 murtsa-ŋin tʹdalə,
 kʹz mi vərsə ver-
 gədcam. zikəz-kə
 siʹjə oz kut tʹdavnʹ?
 Mi tujsə sešša vər-
 sə og azzə“.

Səmnʹ siʹjə vev-
 jalis sunʹ tajə kv-
 jassə, rʹz munəm-
 šs nazmis, sek Ro-
 binzon azzis, mʹj
 seni vaʹs ləŋzʹk
 loi: najə vər ver-
 gədčisnʹ, ʹlyti zev
 siʹjə mestasə kʹeov-

tisnʹ, kʹti vaʹs vəli zev vizuv da mədədcisnʹ nazən.
 Rʹt kezlas najə vər voisnʹ as di vʹlə. Nalʹ zev okota
 loi šojstnʹ siʹjən, mʹj asvʹšan ŋinəm ez šojlʹnʹ. Najə
 uznajtʹstisnʹ da vodisnʹ uzŋnʹ.

kajis vizādļņь gəra jьvšaŋ, avu-ə kənkə karav; zik ni-
nəm vəli oz tьdav. Sijə kotərtis məd gəra jьlə, vьləzьk
da ņeuna ez kuv ņimkodьsla: beregšaŋ ņeblьš azzis
ьzьd karav. Robinzon kotərtis gortas, gorədis Pekŋiçalь:
„Voisнь, voisнь!“ Pekŋiča məvrьstis, mьj đikarjas lok-
tisнь, kvađitis ņəvja-vuz da kotərtis Robinzon vərsa
more bereg dərə. Setьš Pekŋiča azzis karavtə da sьbь
eəzev ņimkod loi. Najə bereg vьlə pestisнь ьzьd vi, sə-
mьn karav vьlьn ņekod vəli oz tьdav. Pekŋiča i suə
Robinzonlь: „Me vartčьla setčə“. Robinzon suə: „Vart-
čьv“. Pekŋiča pərtčьsis daj vartčis, a Robinzon bereg-
šaŋ vizədis sь vərsaŋ. Kor Pekŋiča vuzis karav dərəz,
seni ņekod ez tьdav, səmьn kueəmkə šəd peməs çorь-
da gorədis. Pekŋiča povzis. Sešša kajis karav vьlə; pe-
məsьd pondis gorzьнь da ņuvнь sьbьš kisə. Tajə vəli
ьzьd pon, a Pekŋiča ponjastə i nemnas-na ez azьvьlь.
Sijə kutis vizədavнь karav vьbьš, vidlavнь əđitor-mədtor.
Sek kьz taj mьššanьs drug sijəs kodkə jətkьstis, Pek-
ŋiçalь loi uštəzьs. Bergədcis, da azzə: kueəmkə çudo-
viseə tosa i šura, sulalə vərsa kokjas jьlьn da kəsja
lukavнь sijəs. Sijə məvrьstis, mьj tajə çərt, da çetčьs-
tis vaə, a pon eəe sь vərsa. Pekŋiča kьlis, mьj sь vərsa
kodkə vuzə, çajtis, mьj sijə šura çudoviseəьd, ko-
dəs sijə azьlis da jona povzis. Ədva mortьd bereg
dərəzьs vois. Vois beregə, sadtəgьs uši, Robinzon pov-
zis, çajtis, mьj sijə kuli da kutis sijə kulьнь da çuksav-
нь ņimnas. Pekŋiča voštis šinsə da vištalis, kьz sijəs
karav vьlьn povzədis kueəmkə povzədcьš. Robinzon i suə:
„Mьjla te sьbьš povzin? Sijə-əd avu çərt, a kəza, najə
mijanьn zev una oləнь“.

A Pekŋiča suə: „Me-əd eg təd, kueəm seeəm kəza,
me çajti çərtən“.

Seni i ponjьd vois beregə. Robinzon Pekŋiçalь viš-
talə, mьj Jevropaьn, kəni oləнь jezьd jəz, ponjasьd zev
una.

Kor Pekŋiča sojtčьstis, Robinzon i suə sьbь: „Tьdalə,
karav vьvsa jəzьs stavьs vəjəmaəš. Vuzam karav vь-
las da voštam stavьs, mьj seni em, a to stavьs veš vo-

sə". Pekniça i suə: „munam, boštam aššnym pьz da sijən karav dorə vizalam“.

Najə munisnь sijə mestaas, kən vəli sulalə nalən pьznьs, a pьzьs vьttəkə abu vəvləma: buskov dьrji gьən sijəs nuəma moreə. Pekniça kutis vərdnь, jursisə neekьnь da kisə çegjavnь. Robinzon i suə sьlь:

—Мьj te, Pekniça, vərdan?

A Pekniça suə:

—Кьз-нə меньm ne vərdnь? Мьjən-нə me əni mu-na aslam vađ dinə?

Robinzon suə:

—Jandьšnь tenьd, Pekniça, kolə vərdnьd. Pekniça-lь janzim loi daj suə sijə:

—No, ladnə, me vozə vərdnь og kut.

Robinzon i suə:

—Pekniça, vaj vəçam pur da pur vьlьn vizam karav dorə.

Kutisnь vəçnь pur; zon lun daj voj zьn uzalisnь. Ašvьnas puksisnь da vizisnь karav dorə. Kor voisnь, Robinzon azis, mьj karav suvtəma lapkьdinə, perjьnь vəli oz poz, sijən, mьj puksəma lьa vьlə.

Pekniça karav vьlə kajnь jona polis, çajtis, mьj kəza vara sijəs lukalas. No kəza i çetçьnьs-nin vəli oz ver-mь, sijən, mьj kujm lun çəz-nin ninəm ez şojlь. Robinzon şetis sьlь şojnь, kəza şojis vьvti jona da, kor pə-tis, kutis karav kuza kotravnь da çetçavnь. Robinzon munis vidlavnь, mьj vələma tajə karav vьlas. Sijə azis zon kuljasьn sukar, pьz, şu, vina, siz-zə vəli una piseal, porok, drəvjas, çerjas, pilajas, una şikas paşkəmjas. Robinzon stav vьlas vəli zev rad.

Pekniça vizədis stav vьlə da ez gəgərvo, mьj vьlə tajəjas tujənь.

Najə medvozza voləmnь boštisnь porok vəçka da drəv, kьk kaftan, kьk gaç, kьk goz sapəg, dərəmjias, kьk çer, kьk pila, boštisnь vumaga, perəjas, çernila, vijaşan kremen da bivaeak, vəçka sukar da kəzaəs eə çəgьnьs boštisnь.

Najə əvədajtisnь karav vьlьn. Robinzon Pekniçalь

setis vilki da purt. Pekņiça oz tād, mьj kernь vilkiān, Robinzon petkādliis, kьz sijān vādītсьнь.

Sešša najā vār vuzisнь bereg dorā. Robinzon munis kust sajā da paštašis oficerskāj paškāmān, Pekņiça azis sijās da ez tād, čajtis, vokāvājān. Robinzon šetis i sьь paštašнь, sāmьn sijā ez tād, kьz tajā vāснь: gaсsā paštalis juras, a sosjassā šuis kokas. Robinzon otsalis sьь paštašнь. Pekņiça, kьz vizādliis as paškām vьlas, pondis šeravnь da četčavnь. Sešša Robinzon petkādliis sьь, kьz kolā kutнь pila. Najā pāradisнь pu da vāčalisнь mačtajas da pelьsjas, medьm purnas burzьka da ādjāzьk munпььs.

Robinzon Pekņiçaās mādādis peseeraā lamajasās lьštьнь, a aсьs zarađitis piseal. Kor Pekņiça loktis, Robinzon suā sьь:

—Vizād, Pekņiça, so levalьš varььs kьz ušas.

Robinzon meitčis daj lьjis. Pekņiça jona povzis.

Robinzon suā:

—Mьjьš te polan?

Sešša petkādliis sьь, mьjla piseal lьjā. Sь dьrji-zā zarađitis pisealsā, suvtādis pāv da lьjis. Pekņiça vara ņeuna ez uš, jona dьvujtčis da suis: „Jezьd jāz una bur torjas lāšādāmaēs,—lovja vi lāšādāmaēs!“

Mād lunnas najā vara vuzisнь karav dorā.

Pur vьlā voštisнь puska, mesāk šu, id da aņkьe, jaseьk kārttuv, nēsta vāčka porok, drāv, ьzьd parus da zud.

Kor stavсā tajā nuisнь beregā, karav dorā vuzisнь mādьš, voštisнь zarni da dragocennāj izjas. Pekņiça i suā:

—Robinzon, mьjla te voštān tajā zarnisā da dragocennāj izjassā. Di vььn ņekod oz ov, tavьlā nāvнь ņinām oz šur daj ņekodlьš.

A Robinzon i suā: „Me sь vāsna vošta,—gaskā, šuras korkā tajā torjaslān kēzainьs da me sьь šeta, sijā loas zev rad sь vьlā“. Siз-zā Robinzon čukārtis da voštalis karav vьlьš stav gizām bumagajas, šisjas, nēsta voštalis pilajas, čerjas, kārtzьrjas da vuzisнь bereg dorā.

Kor voisnъ beregъ, Robinzon i suъ Pekniçalъ: „Vaj dēraḡḡ vuram palatka, a to zermas da kētadas poroktā“.

Pekniča regēd velalis vursъnъ da najā parusъḡ vācisnъ palatka.

Robinzon zaraditis puska vьd jadroān da lezis siḡs more kuza; jadra četçalig tьrja lebzis zev vьz. Pekniča i suā: „Zon ḡurs dīkar povzas da pьḡjasnъ, na pьekā-kā leznъ taeām jadrosā. Najā kutasnъ ḡajtнъ, mьj tajā nalān Turon jen aḡḡḡ ḡьmalā“.

Rьtnas Robinzon aḡtis ḡiḡ da kutis vidlavnъ gizām bumagajas. Siḡā nīnām ez ḡāḡarvo setḡḡ, bumagajas vāli gizāma ispanskāj kьv vьln, a siḡā ispanskāj kьvsā vāli oz ḡāḡarvo. Siḡā sāmьn ḡāḡarvois, mьj karav vālām munā Aziḡā da nuā ḡo nevoḡnikās, medьm najās vuzavnъ setḡā.

Robinzon zevis tajā stav gumagajassā, zarnisā, dragocennā izjassā daḡ suā: „Med kujlasnъ, gaskā, ḡurā tajājaslān kēzainъ“.

Nāsta kvajt lun najā vuzavlisnъ karav vьlā, kьkьḡ da kujimьḡ vьd lun: daskvajtḡḡ vuzalisnъ da karav vьlḡḡ mьj seni vāli voḡtisnъ stavḡā.

Kor vuzisnъ dassizimēdḡḡ, kьpādḡcis buskov. Najā aḡjānzьk kēsḡisnъ vuznъ bereg dorā da ez uḡitнъ: buskov pārādis purtā, stavḡḡ, mьj vāli pur vьln, veḡkalis vā da vāji, a Robinzon Pekničakād uḡisnъ vāā. Pekniča vartḡis vьvti vura, a Robinzon kьḡaḡis pāv vьlā da setḡā kutḡḡḡamān kuraḡis; pāvta ḡьān nēvьstis da Robinzon kutis vājнъ. Pekniča sunlis, suḡḡa kinas kutis siḡḡs vāḡādḡḡ da aḡva vartḡis sьkād beregā. Robinzon kujlis kulām mort moz. Pekniča jonapovzis da ez tād, mьj kernъ. Robinzon kujlis pamettāḡ zon ḡas mьnda da vāliḡti seḡḡa voḡtis ḡinjassā.

10

Robinzon ḡubstis vina, kodās vajis karav vьlḡḡ da sьlḡ loi koknīdзьk. Siḡā unmovḡis da zev vura uḡis-
Mād lunnas siḡā munis vizēdlьnъ karav vьlā, a karav ez-

ņin vāv: sijā buskov dārji zugalōma da zikāz kiš-
šama.

Najā mēdisn̄ māvraṅn̄, k̄z eškā beregā vajām
gruzsā nāl̄ stavsā novl̄n̄ gortan̄s. Robinzon i suā:
„Mi vācam sizi: asv̄nas te kutan vizn̄ stav embursā,
a ēvād vār̄n me. A og-kā taz vāçā vermasn̄ lokn̄ di-
karjas da nun̄ tajā stavsā“.

Najā zarādītisn̄ kvajtnan puskasā, bergādīs̄n̄ najās
morelaņā duloān, na dorā pētēļas puktālisn̄. Dikarjas-
kā, suam, uskādçasn̄, med̄m rozā vāli l̄jln̄.

Sešša kutisn̄ k̄skavn̄ bereg dor̄s̄ peseeraā stav
kēlujsā, m̄j voštisn̄ karav v̄l̄s̄. Ponn̄s eāe novl̄-
sis. Sešša Robinzon voštis̄ as̄s̄ lamajassā da šak̄d-
z̄k̄ gruzjassā k̄skālis̄ na v̄ln̄.

Najā pāvjas̄s̄ strāitisn̄ asl̄n̄s̄ ņēz̄d̄ kerka da
ēsinjassā vāçālisn̄ šteklēs̄, — šteklēsā voštisn̄ karav v̄-
l̄s̄. Robinzon i suā Pekņiçāl̄: „Vācam rūs̄ ēzās da
pos; possā zirj̄lā vācam, med̄m v̄d raz̄n̄ rozā vāli
k̄rād̄n̄“.

Najā vāçisn̄ ēzās da pos. Ēzās dorā suvtādīs̄n̄ k̄k
puska daj vorota ēzās vokjasā vara-zā k̄k puskaēn.

Sešša najā pondisn̄ vund̄n̄ indijskāj šu — sijā v̄v-
ti una vāli v̄dmā di v̄ln̄. Çarla p̄d̄di Robinzon vund-
dis vaz savlāēn. Kartupeļ kerisn̄. Zavodītisn̄ vartn̄
indijskāj šu; kor vartisn̄, izisn̄ kiān izan içātik mel-
ņiçāēn. Izkijassā voštisn̄ karav v̄l̄s̄-zā.

Najā pēzālisn̄ sukar indijskāj šu s̄s̄ daj pramāj šu s̄s̄
pēzālisn̄ sukar, pramāj šu p̄z̄s̄s̄ sukar̄s̄ vuz̄z̄ka art-
mis. Robinzon i suā Pekņiçāl̄: „Pekņiça, vaj kēzam
pramāj šu, indijskāj šu dor̄s̄ sijā vuz̄z̄ka tujas“.

Najā kēzīs̄n̄ pramāj šu, vund̄n̄ s̄s̄sā rozā vāli vo
riņn̄ k̄k̄s̄.

Robinzon i suā Pekņiçāl̄: „Vaj-zā strāitam kuzņeça
da kutam dorn̄ kērtz̄rjas, kērttuvjas, purtjas vāçalam
da siz vozā“.

Pukšis zera povodda. Robinzon kuzņeça veštā pāv-
jas̄s̄ vāçis̄ vevt, seni zera kadā rozā vāli uzavn̄. Najā
dorisn̄ plug, dorisn̄ agasl̄ (pinal̄) piņas. Kor kuz

zer pomašis, najə dodđalisnъ la majasəs plugə, gərisnъ mu da kəzisnъ šu, id da aŋkьe.

Tazi najə olisnъ vozьn gəgər. Ətсьd asьln Robinzon mədədis Pekŋiçaəs bereg vьlə rakovinjasla, a aсьs kołtсis gortə paс зоŋtьnъ. Vizədə da Pekŋiça zev ədjə kotərtə, vьdsən zəmdalə. Vois Robinzon dinə da lolьs tьrəma, ŋinəm oz vermь sunь, səmьn gorzə: „Voisnъ, najə voisnъ!“

Robinzon jualə sьlьš: „Kodjas voisnъ?“

A Pekŋiça gorzə: „Kьk, kujim, kvajt pьza voisnъ!“

Robinzon kotərtis gəra vьlə da azzə: kvajt pьz, a pьzьn zev unə đikarjas. Sijə kotərtis uvlaŋ da j suə: „No, Pekŋiça, vošt pisealjas, əti puska da ədjəzьk setсə munam“.

Najə voštisnъ kvajt piseal, zaraditisnъ najəs da gəra sajti kьeovtisnъ, medьm đikarjas oz kazavnъ. Robinzon i suə: „Mun, Pekŋiça, vizədlь, mьj najə vəсənъ“.

Pekŋiça matьštсis đikarjaslaŋ, vizədis, loktis da j suə Robinzonlь: „Đikarjas pestəmaəš vi, a ašnьs pukalənъ gəgərbь, a vi vьlьn mort tusa zaritсə; a məd mort jezьd tosjasa kujlə muьn kiədьs da kokədьs kərtavləma. Munam, Robinzon, ədjəzьk!“

Bereg dorьn vəli ŋeьzьd vər di. Najə tajə vərtiьd đikarjas dorə gušən matьštсisnъ, đikarjas najəs ez i azzьvнъ.

Robinzon puskasə ləšədis sizi, medьm jadrobьs levzis đikarjas jur vьvti, da j lьjis. Đikarjas pervojsə povzьstəmla kьtсə-šurə mədlisnъ сьpsašnъ. No kor azzisnъ, mьj ŋekod abu, сajtisnъ, mьj gьm kučkis, vara сukərtсisnъ, kutisnъ gorzьnъ da jəktьnъ vi gəgərbьn.

Robinzon i suə: „Pekŋiça, lьj!“ kьknənьs lьjisnъ pisealjasьš,—viisnъ kujiməs, a vitəs ranitisnъ. Lьjisnъ nəsta mort ətсьdən da nəsta kujiməs viisnъ. Sešsa kotərtisnъ đikarjas dorə. Pekŋiça kutis košašnъ, a Robinzon kotərtis mort dorə, kod i kujlis muьn kiədьs-kokədьs kərtavləməŋ, i razalis gezzassə, jualis sьlьš pervo j ŋemeс kьvjən, a vərəs ađlickə j kьvjən: „Kodi te?“ Sijə vištalis sьlь: „Me ispanec“. Robinzon šetis sьlь vina juьstnъ, nəsta sьlь šetis pistolet da savla. Ispanec kutis košašnъ đikarjaskəd da unaəs nəjtis. Drug sь vьlə uškədсisnъ kьk đikar da ŋeuna ez vinь. Robinzon ətišə lьjis, a mədьslьš juršə

savlaən keralis. Dikarjas azzisn̄, m̄j una zemlakəs-
-nin nal̄s viəma, pukšisn̄ p̄zə da j munisn̄. Pekniça
da ispaneç kəsjisn̄ najəəs vətədn̄, a Robinzon i suə
„T̄rmas tijanl̄, siz-nin v̄vti unaəs viim“. A Pekniça sue:
„Kolə stavn̄se vin̄, sijən, m̄j najə munasn̄ gortas, vajə-
dasn̄ asš̄n̄s jortjassə da j najə mijanəs vialasn̄ da
šojasn̄“. A Robinzon suə: „M̄j̄š te polan? Mijan eməs
puskajas da pisealjas, a nalən abu. Enovt najəs“.

Sek najə munisn̄ vizədl̄n̄, k̄m̄n̄ mort ušəma: ušəma
vəli k̄z̄ əti mort.

Robinzon munis p̄z vizədl̄n̄, kodəs dikarjas povzəm̄la
enovtisn̄ da azzisn̄ set̄š kiəd̄s-kokəd̄s kərtaələm
pərs̄ mortəs. Sijə razalis tajəs da koris Pəkn̄içəəs,
med̄m̄ sijə šorn̄itis s̄kəd̄ as k̄v̄ v̄las. Pekniça, k̄z̄
azzis tajə stariktə, kutis sijəs kutl̄n̄ da jəkt̄n̄ p̄z̄n̄.
Robinzon jualə, m̄j̄la sijə sizi nimkodašə. Pekniça višt̄alə:
„Tajə menam̄ vač“. Robinzon šetis s̄l̄ vina. Pekniça kutis
vač̄s̄l̄š n̄irt̄n̄ jajsə setjasti, k̄tjas vəli gezejən kərtavləm̄la
p̄ktəma.

Robinzon jualə: „Šetin te vač̄dl̄ nantə?“ A Pekni-
ça suə: „Durak, me ač̄m̄ stav̄sə šoji!“ Čet̄č̄stis seš-
ša p̄z̄š da kotərtis k̄tčəkə. Reḡd̄ vər vois, šərs̄š
vajis s̄r da nan, šetis vač̄s̄l̄ da ispaneçl̄. Sešša Pek-
niça ispaneçəs pukšəd̄is p̄zə, a Robinzon məd̄ p̄zas
k̄skis—puska, pisealjas da s̄jas, kodjas kolisn̄ ušəm̄
dikarjaslən. Stav̄n̄s k̄vtisn̄ vereg pələn sijə mestaəz,
kə: vəli nalən peseeraš.

Kor pərs̄ dikarəs da ispaneçəs vajəd̄isn̄ peseəraə,
nal̄ šetisn̄ šojn̄; najə šojisn̄ da unmovšisn̄. Kor
sad̄misn̄, sek Robinzon suə ispaneçl̄: „K̄zi te veška-
lin̄ dikarjas dorə?“ A ispaneç i suə: „Mijan vəli karav,
mi vəli munam̄ Azijəə, nuam̄ vəli set̄čə vuzavn̄ šo ne-
vojn̄ikəs, k̄z̄š kuli tujv̄las, kolis səmə̄n̄ kəkjam̄sdas
mort. Sešša k̄pəd̄çis buskov da vojnas mijanəs s̄v̄v̄-
tis kueəm̄-kə lap̄k̄d̄ mestaə. Mi kutim̄ puskajas̄š l̄j-
l̄n̄, otsəg korn̄, no nekod̄ mijanl̄ otsəg ez šet. Ne-
vojn̄ikjas m̄rdd̄isn̄ mijanl̄š pisealjas, vošt̄isn̄ mijan-
l̄š stav̄ p̄zjas da kəsjisn̄ mijanəs karav v̄lə koln̄, a

aşnıŝ pıŝjasın munıŝ. Mi kutim kevmıŝnıŝ nalıŝ da najə mijanəs boŝtısnıŝ as dinanıŝ pıŝə. Aşvınas mi vo-ım kueəm-kə di vıŝə. Seni vəli oləŝıŝ đıkarjas, najə zev rad pıŝıŝ mijanəs primitısnıŝ, verdısnıŝ mijanəs çerıən. Mi na ordın olim vo zıŝı. Seŝŝa loktısnıŝ ətçıd sıŝə di- vıŝlas mukəd đıkarjas da kutısnıŝ mijankəd vojujtıŝ. Unaəs mijanılıŝ vıŝsnıŝ, a kujıməs boŝtısnıŝ plənə: menə, Pekıçalıŝ vıŝsə da nəsta əti đıkarəs, kodəs ŝojısnıŝ". Robinzon i suə: „Munam, da me tenıd petkədlə mıŝ-şurə“. Sıŝə petkədlıŝ sılıŝ kəlujjas, mıŝ vajlıŝ karav vıŝ-ılıŝ. İspaneç i suə: „Tajə kəlujjasılıŝ vəlinıŝ mijan ka- rav vıŝılıŝ: zarnılıŝ stavılıŝ əti kupeçlən, a dragocennəj izjassə əti oficer nuis askədılıŝ da tuj vıŝlas vıŝmıŝ da kuvşıs, kulıgas eəktıs dragocennəj izjassə ŝetnıŝ aŝlas gəŝıŝılıŝ, Anglıjəə nunıŝ“. Robinzon i suə: „Tajə kə- lıŝsə me vıŝa aŝşım ŝınməs moz,—şuras-kə kodkəd-kə mədədnıŝ, pıŝıŝ-pıŝ-zə mədəda Anglıjəə“.

Məd lunnas najə sotısnıŝ vıəm đıkarjasəs. Robinzon Pekıçalıŝ vıŝsə nımtıs „Çetverkən“.

Kor sotısnıŝ stav vıəm jəzsə, Robinzon i suə: „İs- paneç, vetılıŝ te setçə, kəni oləŝıŝ tenad zemləkjasılıŝ da vajəd najəs askədılıŝ. Nalıŝ ovnıŝ mijankəd ləşıd loə“. İspaneç suə: „Bur. A kəz-nə me ətnamsə muna?“ A Robinzon suə: „Boŝ eə Çetverkəs“. İspaneç suə: „No sıŝ-kə-nə, askı munam“. Robinzon suə: „Enə-na askı munə. Pervoj kolə gərnıŝ mı da naç kəznıŝ, medım vəli mıŝ ŝojnıŝ tejad zemləkjasılıŝ, kor najə tatçə voasnıŝ“.

Najə pondısnıŝ gərnıŝ da kəznıŝ naç. Kık vezaon mıŝtı iz pomalısnıŝ da kutısnıŝ ləşədçılıŝ tujə. Robin- zon nalıŝ gızıs gramota; gızıs sıŝı: „Kodi kəşjə ovnıŝ menam di vıŝılıŝ, menşım dolzen kəvzılıŝ da uzavnıŝ, stavısə, mıŝ me eəktə; a oz-kə məd kəvzılıŝ da oz məd uzavnıŝ, sıŝəs vər vətla“.

İspaneç boŝtıŝ pıŝ, pıŝkısnıŝ Çetvergkəd da mu- nısnıŝ.

Pekıçalıŝ vıŝtəğılıŝ zev gəztəm loi. Robinzon sılıŝ i suə: „Mıŝ te sogşan, Pekıçə? Munam kıŝılıŝ“. Najə

munisnъ kъjъsnъ da azzisnъ peseera. Robinzon i suә „Pъrav, Pekņica, da vizәdlъ, kueam tajә peseera“.

Pekņica kәsjis pъrnъ, murtsa ŗjis jursә, gorәdis da povzәmla mәdis kotәrtnъ. Robinzon bergәdis sijә da jula: „Mъjъŗ te povzin?“ Pekņica suә: Ok, Robinzon! Seni pukalә čәrt: sъләn ŗinjasъs paŗkъdәŗ, a vomъs nәsta-na paŗkъdъzk, әpъrjә tenә i menә ŗojas“. A Robinzon suә: „Kotәrtlъ gortә da pәnar vaj“.

Kor Pekņica vajis pәnar, kutis kevmъŗnъ Robinzonlъ, medъm sijә ez pъr peseeraә, a Robinzon suә: „Pъrala, mъjъŗ te polan?“

Sijә pъris peseeraә da azzis pәrъŗ kezaәs,—sijә pәrъŗŗsla okolejtнъ mәdәma. Da četčъnъsә oz-ņin vermъ. Robinzon pondis vidlavнъ peseera, a Pekņica munis kәza dinә, әni sijә sъŗŗ ez-ņin pov. Kor vidlalisнъ peseeraә, Robinzon i suә: „Vәtlam kәzasә“. Kutisнъ vәtlъnъ, vizәdәnъ, a sijә kъnmәma-ņin (okolejtәma). Robinzon Pekņica kәd kәza soj kъskisнъ peseeraъŗ.

Kәkjamъs lun vәrъn ispanec da Četverg munәмŗaņ Pekņica kotәrtis Robinzon dinә da suә: „Munam gәra jълә, loktә menam vačәj!“

Robinzon munis gәra jълә, vizәdlis da azzә—loktә pъza, a pъz tъrъs jәz. Robinzon i suә: „Tajә abu mijan jәz, tajә angličana, a gaskә i more vъvsa rәzvojnikjas; munam da vurъzka mәd gәra vъvŗaņъs vizәdlam“. Najә munisнъ mәd gәra jълә da azzisнъ, čelъnъ beregŗaņ sulalis vъzd karav. Pekņica suә: „Munam zevŗam vәras, seŗaņ mәdam kъjәdčъnъ, mъj najә kutasнъ kernъ.“ Robinzon suә: „Munam“. Letčisнъ gәra jълъŗ da suvtisнъ pujas saјә; seŗaņ najә azzisнъ stavŗә, a najәs oz poz vәli azzъnъ. Pъz suvtis bereg dorә da setъŗ petisнъ dasәti mort—najә petkәdisнъ beregә kiәd-kokәd kәrtavlәm kujim mortәs. Әti kuz mort, i suә domalәmajasъ: „Mi tijanәs viam“. A kәrtavlәm jәz mәdisнъ kevmъŗnъ: „En vi, mijanәs, kolә mijanәs tajә di vълas! Tani nekod oz ov, mi vitәg kulam“. A kuz mort suә: „No, ladnә, vәrъn azzam, vinъ aļi ne vinъ“.

Robinzon, kыз kыlis tajə ŝornisə, suə Pekniçalь: „Mun vaj unьk piseal, pistolet, porox da pulajas“. Pekniča vais, da najə zaraditishь pisealjas.

Kərtavləm kujim mort pukalisнь, a mukədьs munishь disə vidlavнь, a kodŝurəьs uzнь vodishь. Kor unmovŝishь, Robinzon matьstcis kərtaləm jəz dinə. Najə pervoј povьzlishь, a Robinzon nalь suə: „En poləј, viŝtalə, kodjas ti seeəmjasьs?“ Əti na piьŝ i suə: „Me karavьvsa kapitan, a najə menam otsaŝьsjas.—Matrosjas ez kəŝjьнь mijanlьŝ kьvzьнь da kəŝjisнь mijanəs vinь“. Robinzon i suə; „Me tijanəs mezda ŝmertьŝ, səmьn kəŝjьŝəј, mьј nuannьd menə Anglijaəz“. Najə stavньs kəŝjьŝishь. Robinzon nalь i suə: „Matrosjas unьkьs uzəнь, aŝньsə najəs əni-zə kərtavləm“. Najə nazənik matьstcisнь uzьŝ matrosjas dorə da uzig kostishь kərtavlishь, kьkəп kыlishь da kvaŝitcisнь savləə. Kapitan nalь i suə; „Ali ti on azzə, mьј tijan jortjasньdə stavньsə kərtavləma?“ Najə azzishь, uskədcisнь pi-zəŝənjьlə da kutishь prəsea kornь. Vəŝнь najəs nemtor ez vəŝнь, səmьn kijassə eəe kərtavlishь.

Robinzon i suə Pekniçalь; „Nuədam tajəjasəs siјə peseeraas, kьŝ kəza sojtə kьskim“. Najə nuədishь setcə stavньsə da peseeraəŝ petan tujə ьzьd izjəп poeishь. Pьzsə kьskishь beregə da setcə roz piŝkədishь medьm siјə ez vermьнь voŝtnь, karav vьlьŝ-kə voasнь sodtəd jəz.

Karav vьlьn mədishь puskaəŝ lьjьнь, korishь (ŝuksalishь) siјə matrosjassə kodjas vəlinhь di vьlьn, medьm karav vьlə regьdьk vəг loktasнь. Seŝsa karav vьvŝəп məd pьza vois, setьŝ matrosjas-zə petishь da kutishь gorzьнь,—nimjasnas najəs ŝuksavнь, kodjas volishь vozьп. Mьјdəm najə ez gorzьнь, ņekod ez lokti ez sьaŝ. Najə kəŝjishь-ņin vəг munьнь karav vьlə. Robinzon i suə Pekniçalь: „Mun vərəs da gorzь, najə ŝajtasнь, mьј tajə nalən jortjasьs, da munasнь gorzəm sь vьlə“. Pekniča kutis gorzьнь vəгьп, a pьza loktьŝjas stavньs vərə kotərtishь, pьz dinə səmьn kьk mortəs koļishь.

Robinzon, kapitan da sьlən kьknan otsašьsьs nazə-
nikən matьštəisnь rьz dorə, kutisnь karaušeikjasəs da
kərtavlisnь najəs, a rьzsə kustə zəvisnь. Kor matrosjas
loktisnь enovtəm rьz dorə, najə jona zev povzisnь,
mьj rьzьs nalən vosəma. Seki Robinzon mədədīs na dinə

kapitanlьš otsašьs-
sə. Otsašьs loktis

na dinə da suə;
„Tajə di vьvsa ko-
rol stavnьmə mija-
nəs voštis plənə,
munə ti sь dinə,
on-kə munə sijə
mədədās šo saldatəs
da najə lijanəs vi-
asnь“.

A əti ma-
tros i suə: „A kьz
mi plənə šetčam, mi-
janəs-kə viasnь?“

Kapitan kust saj-
šaŋ gorzə sьlь:

„Tomas Smit, te
menə tədan? Me
vištala, munə plə-
nə, — nekodəs oz
vinь, səmbьn Atkin-
ses viasnь“.

A At-
kinsьd — sijə kuž
matrosьd, kodī kəs-
jis vinь kapitanəs.

Najə stavnьs
suisnь: „Bur, mi
stavən siz-kə šet-
čam plənə“. Nalьš

stavnьslьš kinьsə mьskas kərtavlisnь.

Kapitan mukəd matrosjasəs prəštītis, najə zev radəš
loinь. Kapitan nalь suə: „Munam aski karav vьlə da
mьrddam sijəs vunt kьrədьš matrosjas kiьš. Ti menьm

kutannъd otsavnъ, a on-kə kutə otsašnъ, tijanlъs jortjastə, kodjas kolənъ di vьlə, viasnъ". Najə suənъ: „Bur, kutam tenъd otsašnъ, səmnъ mijanəs stavnъməs prəštīt“.

Robinzon i suə kapitanlъ: „Mun karav vьlə da kьz voštan sijəs as kiad, puskaьš lъj“. Kapitan suə; „Bur“. Sijə voštis зьn matrossə da munis karav vьlə. Robinzon ɕajtis, mъj kapitanəs viisnъ: dьr ɕinəm vəli oz kьv, a vojs vəli zev pəmnъd. Kor karav vьvšən kьlis puskaьš lъjam sь, Robinzonlъ loi zev ɕimkod, mъj kapitan karavəs mьrdɕis i regьd sijə gortas munas. Sijə jugdъtəz pьr sulalis gəra jьlъn da pьr vizədis more vьlə, medьm karavəs azьnъ. Kor lois zik jugьd, Robinzon azis, mъj karavьd avu. Sijə seki i sue Peknicalъ: „Kapitan mijanəs ьlədis da munis aslas karavəp. Əni mijanəs esijə matrosjasьd, kodjas pukalənъ pesee-raьn, viasnъ“. Peknica suə: „Sijə zьvьl“. Kor najə ɕorɕitisnъ,—kьlə kodkə loktə. Najə vizədlisnъ, azənъ kapitan matrosjaskəd loktənъ. Robinzonlъ zev ɕimkod loi da suə: „Kapitan, me ɕajti, mъj te mijanəs ьlədin. Kəp-nə eškə tenad karavьd?“ A kapitan suə: „Me sijə mədar di vokas vizədi, sen sьlъ sulavnъsə ləɕzьk, təlъs sen ləɕzьk“. Robinzon i suə: „Əni munam zavtrakajtnъ“. Kor zavtrakajtisnъ, Robinzon vištalis kapitanlъ, kьz sijə veškalis di vьlə da kьz seni olis zoɕ kьz vo. Kapitan jona divujtɕis, daj suə: „Robinzon, kor-nə eškə te munan?“ Robinzon suə; „Nərəvitъst, voasnъ ɕetverg da ispanec, seki i munam“. Kapitan sьlъ suə: „A mъj kernъ Atkinsьskəd da mukəd matrosjaskəd?“ Robinzon i suə: „Te najəs prəštīt da kol najəs ovnъ tajə di vьlas“.

Kapitan suə: „Bur“. Peknica vištalis matrosjaslъ, mъj najəəs prəštītəma, nalъ zev ɕimkod loi. Robinzon nalъ suə: „Me tijanlъ koļa skət da pisealjas, stavsə koļa, səmnъ loəj vur vojtyrən“. Matrosjas suə: „Loam vur vojtyrən!“ Seki Peknica kotərən loktis da vištalis, mъj ɕetverg da ispanec voisnъ. Robinzon munis vizədlъnъ da azis, mъj ɕetvergkəd voəmaəš kьk ispanec da kьk ɕikar pьvvaва. Robinzon i suə: „Mъjla tatɕə voisnъ tajə

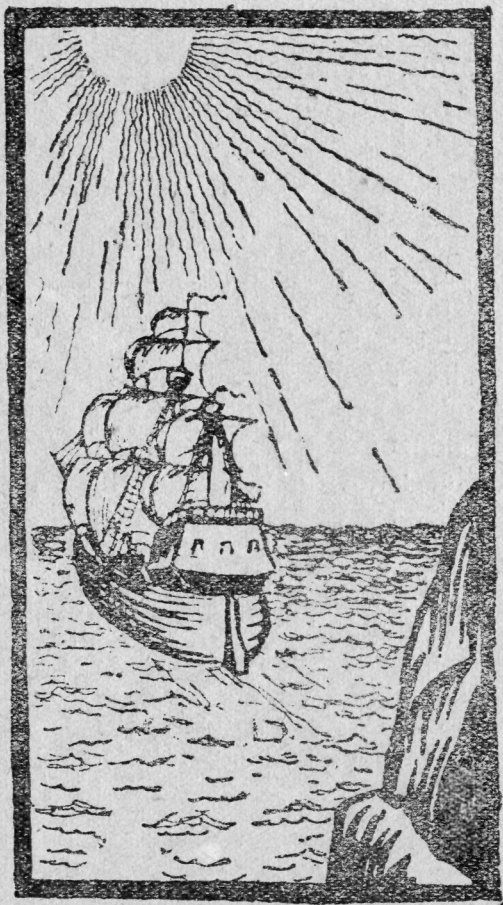
пываваясь?” А іспанец сь: „Менам зямлякjas гатрашэмаэс дикарjas ди вьльн oligэн—тажэ палэн гатэръjas-пльс”. Najэ кэсьянь татчэ колтсьнь овнь. Робинзон сь: „Колтэж”.

Сэщэ Робинзон кутис лэсэдсьнь тужэ. Боштіс сэрьс lama куьс үчэм кафтан да гацjas, сьjas, пэв, из сэр,— ставсэ,мьј асьс вэчавліс, кор олліс этнасэн. Сэщэ боштіс зарні да драгосеннэј изjas, кодjasэс аззіс карав вьльс да асьс зарні јокумьсэ еэе боштіс.

Тажэ ставсэ рьтіснь карав вьлэ. Najэ ставньс эвэдајтіснь. Робинзон пуксьіс карав вьлэ. Сэрсьс-зэ'боштіс кьк lamaэс, поругајэс да понјэс да мэдэдчіс Гамбурглан, а Четверг да Рекніча ськэд еэе.

Ді вьлэ коліннь квajt англичанін да кьк іспанец гатэръјаскэд!

Робинзон муніс зев лэсьда, тэльс мьшти најэ воіснь Іспаніјаэ, Кадікс карэ. Тани сіјэ корсьіс купечэс да нуіс сьль сіјэ зарнісэ, кодэс боштіс вэјан карав вьльс, дај сь: „Ме тенсьд зарнітэ візі зоң во”. А купеч і сь: „Те менэ меzdін ведась: менэ узјэзjasьс

kəsjisnʲ-nin pukšədnyʲ tırmaə. Bošt aslʲd zʲn zarnisə“ .
Robinzon suə: „Меньм tenad zarniʲd oz kov, menam
i aslam em tʲrmyʲmən“.

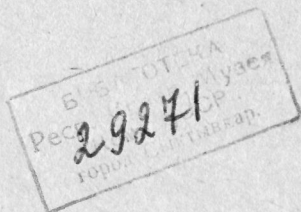
Kađikššan najə munisnʲ Anglijəə, Portsmut karə.
Tuj vʲlyʲn Četverg višmis da kuvšis. Pekniča zev jona
vərdis. Lamajas siz-zə kʲknanʲs kulʲsnyʲ.

Kor voisnʲ Portsmutə, Robinzon koršis oficer də-
vatə, kodi kuli ispanskəj karav vʲlyʲn da šetis sʲlyʲ dra-
gocennəj izjastə. Sijə vəli zev gəla olə da Robinzonəs
jona aţəalis, mʲj sijə mezdis korʲšlunʲš.

Portsmutšan Robinzon medalis karav Gamburgəz.
Pervojsə munisnʲ zev bura, Gamburgəzʲd vəli zev-nin
matʲn, no drug kʲpədčis ʲzʲd buskov da karavnyʲsə
zugədis. Jəzʲs mezdyʲšisnʲ pʲzjasən. A mʲj vəli karav
vʲlyʲn stavʲs vəji. Zarniʲs Robinzonlən vəji-zə, səmyʲn
ponjʲs sʲlən lovjən koli—sijə pʲz vərša pʲr eəe ujis.
Robinzonʲd kor vois Gamburgəz, Pekničakəd munis
aslas vaţs dinə. Vaţs vəli zev-nin pərʲs, oməla-nin
azsis. Pervojsə sijə asʲs pisə ez təd, kor tədmalis,
ŋimkodla mədʲs vərdnyʲ. Vərdzis i Robinzon. Robinzon
sešša i suə: „Baţəj, a maməj-nə menam kəni?“ A vaţs
sʲlyʲ i suə: „Sijə kuvšis-nin. Pʲr kəsjis tenə lovja šin-
mən azzədlʲnyʲ“. Robinzon i suə: „Me jəj vəli, mʲj
muni pʲtesestvujtʲnyʲ“.

Sijə vištalis vaţslyʲ, kʲz veškalis jəz ovtəm di vʲlə,
kʲz seni olis kʲz vo. Baţs jona divujtʲis.

Robinzon sešša mədʲs pləŋičajtʲnyʲ, Pekničakəd iza-
lisnʲ ətlənyʲ. A ʲzʲd nalʲ pʲr vəli šurə, sʲ vəsna, mʲj
najə bura ʲzalisnʲ.

VUZAŞŞƏ ÇELADLB İBDDAN
XUDOZESTVENNƏJ LİTERATURA

N. Nakor'akov
ŞENKALƏN PERVOJ MAJ

Tajə knigaəbn petkədləma, kəzi olisnə carskəj stroj dərji raboçəjjas da nalən çelaqbs. kəzi raboçəjjas prazdnijtlisnə revolucija vozvəvsa kadəbn Maj Pervoj lun.

43 listv.

1934 vo

Donbs 30 ur

Gans Bejmler
REVOLUCIJA DOR SULALBŞJASƏS VIALAN
LAGER DAXAU

Petkədləma, kəzi Germanijaəbn gitlerovskəj fasistskəj vandajas raspravljajtəbnə revolucionnəj raboçəjjas vəlbə. Tani vajədəma əti fasistskəj tırmaəbn arestovannəj raboçəjjaslən oləm jəlbş, kəzi fasistskəj palaçjas zver şamən izdevajtəbnə da istrevljajtəbnə revolucionnəj proletarijjasəs.

48 listv.

1934 vo

Donbs 20 ur.

Jurij Sovoļev—
SAR VBLƏ

Tajə knigaəbn petkədləma revolucionnəj narodnikjas podroļnəj uz jəlbş da Roşşijasa carizmkəd vermaşəm jəlbş. Petkədləma, kəzi da məjəş „Zemļa i Voļa“ nima partija viis sar Aļeksandr Vtorojes.

48 listv.

1934 vo

Donbs 30 ur

Kniga suzədan adres: Səktəvkar, Komi Izdatelstvolən magazin.